

SCENELIV

#03 – 2023

Dansk Skuespillerforbunds medlemsblad

SENIORTEMA:
Skuespillet er stadig indeni

INDHOLD

- 4** #LABORATORIET
DET PSYKOLOGISKE OG DET KØDELIGE
Han havde en udfordring i stykket 'Ham'. Han er Johannes Lilleøre. Fortællingen om kærlighed og vold er skabt af Abalone Koppel og MØR Collective. Tag med Lilleøre ind og kig på dobbeltheden i teksten.
- 6-13** TEMA: SKUESPILLET ER STADIG INDENI
- 6** **HAN SKABTE NOGET SELV**
Jarl Forsberg har trukket talrige kolleger med ud på scenegulvet, selv om både han og de andre er godt oppe i årene. Som han siger: 'Som skuespiller bliver du aldrig sådan rigtigt pensioneret'. Og du kan altid skabe noget selv, hvis der er langt mellem tilbuddene.
- 8** **PENSIONEN ER SKUDT TIL HJØRNE**
De syv skuespillere, der prøver kræfter med klassikerne 'Nicholas Nickleby' og 'Kat på et varmt bliktag' har samlet set flere år på bagen end de to klassikeres alder. Det forhindrer dem ikke i at få dem til at leve.
- 11** **EN BEDRE ØKONOMI SOM SENIOR**
Økonomien for den enkelte skuespiller er altid dybt individuel. Det gælder også for ældre skuespillere. Få en stribe gode råd af eksperterne. Det er aldrig for sent.
- 14** **ANDEN DEL AF GUIDE TIL FREELANCERE**
Vi er nu nået til anden del af guiden til, hvordan du praktisk og økonomisk tackler dit liv som freelancer. Dette nummers temaer er pension og forsikring. Selv om det lyder lidt kedeligt, så giv det lige en chance – du kan tjene penge.
- 16** KLASSIKEREN
ITALIENERINDEN I ALGIER
I 1958 blev Ove Verner Hansen optaget i koret på den kongelige opera, og i sæsonen 1964/65 sang han et centralt parti som Mustafa i Gioacchino Rossinis 'Italienerinden i Algier'.
- 18** **I SKUESPILLET TJENESTE: JUDY GRINGER**
Judy Gringer oplever ofte, når hun møder folk, at de egentlig troede, at hun var død. Men det er hun altså langt fra, den nu 82-årige komedienne. Hendes filmkarriere foregik primært i slutningen af 1950'erne, 1960'erne og 1970'erne. Teaterkarrieren helt op til 1980'erne. Derefter havde hun fået nok.
- 22** **SCENER FRA ÅRETS GENERALFORSAMLING**
Der var både kampvalg til bestyrelsen og i massevis af diskussioner på årets generalforsamling, der havde noget, der ligner et rekordstort fremmøde. Få alle detaljerne her, hvis du ikke kunne komme – eller ikke fulgte med virtuelt.
- 26** **GRÆNSEFLADEN MELLEM STATISTER OG SKUESPILLERE**
Statisterne kalder sig selv for 'selvflyttende rekvisitter', og Brian Iskov har talt med en stribe af dem – og en enkelt skuespiller – om, hvordan arbejdet mellem de to højt forskellige deltagere i film og tv-serier foregår.
- 30** APPLAUS
STIG HOFFMEYER (1940-2022)
Fra studenterscenen til Lars von Triers seneste opus. Alle steder leverede Stig Hoffmeyer iøjnefaldende præstationer. Til de af os, der har haft lejlighed til at lære ham at kende privat, blev der lagt mange menneskelige alen til den kunstneriske dimension.
- 31** **DSF STUDIO**
I den kommende tid kan du i DSF Studio blandt andre møde Maibritt Saerens, Thure Lindhardt, Thomas Chaanhing, Frederikke Aspöck og Dan Schlosser.

VORES KANALER

Vores facebookgruppe 'Medlem af Dansk Skuespillerforbund'. Gruppen er kun for medlemmer

Vores facebookside 'Dansk Skuespillerforbund'

Vores instagramprofil 'Dansk Skuespillerforbund'

Vores hjemmeside:
www.skuespillerforbundet.dk

Vores hjemmeside til efteruddannelse og netværk: www.dsfstudio.dk

FØDELSSDAGE

→	Hans Rønne 1. juli	70 år
→	Jørn Holstein 11. juli	80 år
→	Meike Bahnsen 15. juli	50 år
→	Anne Dalsgaard 25. juli	60 år
→	Pia Trøst Nissen 27. juli	70 år
→	Katrine Faber 5. august	60 år
→	Lho Jansberg 6. august	85 år
→	Lars Lønnerup 13. august	75 år
→	Lars Dahl Pedersen 17. august	50 år
→	Jytte Andersen 17. august	80 år
→	Bonna Søndberg 17. august	90 år
→	Jeanette Lindbæk Birk 18. august	50 år
→	Kirsten Peuliche 23. august	80 år
→	Peter Mygind 28. august	60 år

SCENELIV #3 – 2023

SCENELIV udgives af Dansk Skuespillerforbund og udkommer 6 gange årligt.

Oplag: 2.900 eks. – Abonnement: 425 kr. årligt

Dansk Skuespillerforbund
Tagensvej 85, 3. sal
2200 København N
Telefon: 33 24 22 00
Mandag-fredag 9-12 og 13-15
dsf@skuespillerforbundet.dk
www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve og lign. sendes til:
jwj@skuespillerforbundet.dk

Redaktion: Jacob Wendt Jensen (redaktør)
Benjamin Boe Rasmussen (ansvarshavende)

Annoncer sendes til: Jette Rydder,
jr@skuespillerforbundet.dk

På forsiden ses øverst fra venstre: Jan Maxmiling, Lise Gjellerup Koch, Preben Ravn, Ingrid Dal, Jarl Forsman, og Bente Puggaard-Müller.
Fotos: Lærke Posselt

Grafisk design: Spine Studio
Tryk: KLS PurePrint

Debatindlæg og mindeord må maks. fylde 2800 anslag inkl. mellemrum

ANNONCEPRISER OG FORMATER (b × h)
Helside (215 × 280 + beskæring) 10.000 kr.
Bagsiden (215 × 220 + beskæring) 10.000 kr.
1/2 side (196 × 124) 5.500 kr.
1/3 side – horisontal (62 × 254) 4.000 kr.
1/3 side – vertikal (196 × 81) 3.000 kr.
Visitkort (95,5 × 60) 700 kr.
Små medlemsannoncer (95,5 × 60 mm – 400 anslag inkl. mellemrum): 350 kr.

Annoncemateriale skal afleveres i pdf-format.
Alle priser tillægges moms.

Særlige annonceønsker: Kontakt Kristine Høeg,
krh@skuespillerforbundet.dk

Næste nr. af Sceneliv udkommer
29. august 2023

HVEM ER DSF'S USYNLIGE MEDLEMMER?

Af Benjamin Boe Rasmussen

For nylig prydede Martha Stewart Sports Illustrateds berømte badedragsudgave – i en alder af 81 år. Samtidig får Harrison Ford, Helen Mirren og Kevin Costner kæmpe comebacks på tv og i film. Også i musikens verden ser vi en bølge af ældre navne i fokus. Men bølgen flader ud, når den rammer Danmarks kyst. For selv om vi taler diversitet og repræsentation, så lader det til, at vi har glemt, at det inkluderer alder. Vi har i årevis talt om, at kvinderne forsvinder fra scenen, når de fylder 50 år – og tidligere på året bekræftede en undersøgelse tendensen: Både kvindelige og mandlige skuespillere får færre tilbud med årene.

Vores kolleger i Danske Dramatikere oplever også, at deres medlemmer forsvinder fra arbejdsmarkedet – uden anden markør end alderen. Det er dårligt nyt, for det betyder, at de, der skal fortælle historierne, primært er de unge. Og de fortæller naturligt fra deres eget perspektiv. Misforstå mig ikke – jeg er selv en ældre herre, der har godt af at opleve, hvordan verden ser ud for de yngre generationer. Problemet er, at al ensretning er farlig – især i de historier, som vi skuespillere er med til at fortælle. For hvis de ældre forsvinder ud af kunsten, forsvinder de ud af det billede, vi som samfund spejler os i og bruger til at skabe en fælles identitet. Allervigtigst er det, at der fortsat er opgaver til dem, der har rundet de 50. Vi er en fagforening, og set fra min stol er det både dyrt og ærgerligt at uddanne folk til et arbejdsliv, der ikke varer længere. Det er en tendens, vi skal ændre. Vi skal highlighte skævvridningen – på samme måde som vi har gjort det med køn og etnicitet.

Det er en indsats, der rækker udover vores egne rækker – vi må samarbejde på tværs i branchen, som vi har gjort med for eksempel kampagnen 'Stregen i Sandet'. Vi skal have dramatikere til at skrive, casterne til at være modige, producerne til at finde ideerne og føre dem ud i livet, som det sker udlandet. Man kunne bede producenterne om at angive alder på castet, når de sender ansøgninger til DFI – på samme måde som de gør med køn. Ikke at det skal have konsekvenser, men for at skabe opmærksomhed om udfordringen. For det er en udfordring. Med udsigten til et samfund med mange ældre og få unge, er det nemlig ikke bæredygtigt, og det gør ældre til en ressource, som både vores branche og samfundet skal bruge.

Det afføder naturligvis spørgsmålet om, hvad forbundet gør for de ældre medlemmer – og jer er der faktisk en del af. Hele 1.046 af vores 2.400 medlemmer er over 50 år. Med dette nummer, som indeholder et seniortema, skyder vi gang i en indsats, der har flere formål. Først og fremmest vil vi sikre, at de modne medlemmer stadig er en del af forbundet og bruger os. Det gør vi blandt andet ved at invitere til kurser og workshops, der er målrettet dem. Samtidig skal vi hjælpe med de udfordringer, der opstår, når man er både freelancekunstner og folkepensionist – flere oplever at blive straffet økonomisk, hvis de får en opgave, fordi pensionsystemet ikke rimer på freelancer. Der er brug for politisk handling, og heldigvis vil vores beskæftigelsesminister kigge på det meget lave loft for indtjening ved siden af folkepensionen. Tak for det! Men der er også brug for eksperter, der kan rådgive medlemmerne grundigt. I vores lille sekretariat har vi ikke altid den mulighed, og derfor kigger vi på forskellige interesseorganisationer, der kan levere individuel rådgivning og en opgradering af vores seniortilbud. Mere om det, når vi har indgået en aftale. For nylig havde jeg fornøjelsen at se forbundets seniorgruppe spille 'Kat på et varmt bliktag' – og her blev det uudnyttede potentiale meget tydeligt. Jeg vil da også gerne optræde i et undertøjskatalog, når jeg er 80 år – eller mere. Men det kræver en ændring i den måde, vi anskuer det at blive ældre på. Her kan – og skal – kunsten gøre en forskel. ●

Det er en indsats, der rækker udover vores egne rækker – vi må samarbejde på tværs i branchen, som vi har gjort med for eksempel kampagnen 'Stregen i Sandet'. Vi skal have dramatikere til at skrive, casterne til at være modige, producerne til at finde ideerne og føre dem ud i livet, som det sker udlandet. Man kunne bede producenterne om at angive alder på castet, når de sender ansøgninger til DFI – på samme måde som de gør med køn. Ikke at det skal have konsekvenser, men for at skabe opmærksomhed om udfordringen. For det er en udfordring. Med udsigten til et samfund med mange ældre og få unge, er det nemlig ikke bæredygtigt, og det gør ældre til en ressource, som både vores branche og samfundet skal bruge.

Det afføder naturligvis spørgsmålet om, hvad forbundet gør for de ældre medlemmer – og jer er der faktisk en del af. Hele 1.046 af vores 2.400 medlemmer er over 50 år. Med dette nummer, som indeholder et seniortema, skyder vi gang i en indsats, der har flere formål. Først og fremmest vil vi sikre, at de modne medlemmer stadig er en del af forbundet og bruger os. Det gør vi blandt andet ved at invitere til kurser og workshops, der er målrettet dem. Samtidig skal vi hjælpe med de udfordringer, der opstår, når man er både freelancekunstner og folkepensionist – flere oplever at blive straffet økonomisk, hvis de får en opgave, fordi pensionsystemet ikke rimer på freelancer. Der er brug for politisk handling, og heldigvis vil vores beskæftigelsesminister kigge på det meget lave loft for indtjening ved siden af folkepensionen. Tak for det! Men der er også brug for eksperter, der kan rådgive medlemmerne grundigt. I vores lille sekretariat har vi ikke altid den mulighed, og derfor kigger vi på forskellige interesseorganisationer, der kan levere individuel rådgivning og en opgradering af vores seniortilbud. Mere om det, når vi har indgået en aftale. For nylig havde jeg fornøjelsen at se forbundets seniorgruppe spille 'Kat på et varmt bliktag' – og her blev det uudnyttede potentiale meget tydeligt. Jeg vil da også gerne optræde i et undertøjskatalog, når jeg er 80 år – eller mere. Men det kræver en ændring i den måde, vi anskuer det at blive ældre på. Her kan – og skal – kunsten gøre en forskel. ●

SPROGBLOMSTER OG DOBBELTROLLER

At få en litterær og poetisk tekst fuld af billeder til at balancere med et psykologisk realistisk spil var en udfordring for **Johannes Lilleøre** i stykket 'Ham'. Læs om, hvordan han lykkedes med det.

Af Louise Kidde Sauntved

Det lille scenerum på Teater Får 302 er mørkt. I spotlyset midt på gulvet ligger Nicolai Duckert Perrild med hovedet i Johannes Lilleøres skød. Lilleøre stryger ham over håret, ømt, trøstende, mens Nicolai Duckert Perrild taler ud i det sorte rum:

“Han forestiller sig, hvordan han vender sig om og omfavner mig. Holder om mig og siger stammende ‘undskyld’. Forestiller sig, hvordan man kan sige undskyld.”

Sceneliv er med til prøverne på stykket 'Ham' – en fortælling om kærlighed og vold skabt af Abelone Koppel og MØR Collective, bestående af Anika Barkan og Mika Forsling, der også er med på scenen som musikere.

Sårbar, desperat stemning

Energien mellem de to mænd på gulvet er intens. Sårbar, men også med noget nærmest desperat, der sitrer i rummet. Stemningen står i kontrast til tekstens poetiske distance, da Johannes Lilleøre læner sig tilbage, ser ned på Nicolai Duckert Perrild og derefter ud i rummet:

“Du ved, hvordan det kommer til at ende. Du ved, at vores død bliver deres store sejr. På en parkeringsplads. I en kælder. En nat, hvor stjernerne lyser stærkt og uforfærdet. En nat, hvor kaprifolierne dufter ufordærvet fra udkanten af skoven. Han finder mig her. Ham, du kalder far. Ham der bærer kongekronen af jern. Han finder mig.”

“At forene den dramatiske situation med det litterære og poetiske sprog har virkelig været en opgave,” fortæller Johannes Lilleøre efter prøven.

“Teksten fylder meget og skal forløses, samtidig med at vi har en fysisk leg. Det er en smuk tekst, men den er også udfordrende, fordi den bevæger sig meget fra den dramatiske situation til noget poetisk, fuld af smukke billeder og tanker. Det har været et stort arbejde at finde ud af, hvordan man forbliver i en dramatisk situation med de her ord.”

Instruktørens insisteren virkede

Da Johannes Lilleøre første gang læste teksten, forestillede han sig faktisk, at de poetiske passager i teksten skulle performes, nærmest fremsiges som digte. Men da han mødte op til læseprøve, fortalte instruktør Sofi Orem Skoglund, at hendes mål var en psykologisk fremstilling af de to karakterer med en klar dramatisk situation hele vejen igennem.

“Hun har insisteret på at løse hele teksten, så den kan spilles psykologisk i en dramatisk situation, og det har jeg virkelig stor respekt for. Nicolai og jeg har nogle gange sagt ‘kan vi ikke bryde den dramatiske situation og bare fremsige de forskellige billeder?’. Men Sofi har insisteret på, at vi skulle blive i situationen og løse teksten derfra,” fortæller han og kommer med et eksempel:

“På et tidspunkt siger jeg, i rollen som faderen, ‘jeg forestiller mig, at jeg ikke må være din far. En knytnæve i maven slår stenen i titusinder stykker. Jeg forestiller mig, at du ikke vil være min søn’. Den der sætning – ‘en knytnæve i maven slår stenen i titusinder stykker’ – den tænkte jeg meget over, hvordan jeg kunne bruge dramatisk, for det er jo et billede. Jeg forstår godt billedet, men det er ikke umiddelbart spilbart. Igen insisterede Sofi på, at jeg bare blev i situationen og lod teksten køre. Teksten har sin egen krop, og efterhånden kan jeg bruge alle de poetiske sætninger og billeder i det psykologiske spil. Det havde jeg ikke set komme, da jeg læste teksten. Og jeg tror virkelig, det er lykkedes.”

Et svært rollespil

En anden udfordring har været den dobbelthed, der ligger i teksten. Johannes Lilleøre skal på samme tid være den ældre halvdel af et elskende par og den far, der ikke vil acceptere sin søns seksualitet. På overfladen kun som et rollespil, men når han på scenen holder Nicolai Duckert Perrilds ansigt med begge hænder og trækker det tæt ind til sit eget, er det, som om grænserne flyder sammen, og han bliver begge roller på en gang. Æm og kærlig, men med en brutalitet under overfladen.

“Det eneste jeg kan tænke på, er at tage dig op i mine arme,” siger Nicolai Duckert Perrild, inden Johannes Lilleøre skubber

ham væk fra sig med begge arme og med smerte i stemmen siger:

“Det må du ikke. Det kan du ikke.” Frustreret kører han hænderne gennem håret. “Se på hans hænder. Husker du de hænder?”

“Hvad vil du have mig til at sige?” svarer Nicolai Duckert Perrild.

“Jeg kender de hænder. Hvordan skulle jeg nogensinde kunne glemme dem?”

“Du skal glemme mine hænder. Læber,” svarer Johannes Lilleøre.

“Du skal sige, at du ikke kender mig. Se på hans øjne. Kender du de øjne?”

“Min rolle er at spille den elskende til den unge karakter, men også udspille hans fars rolle – uden at træde ud af min egen rolle,” forklarer Johannes Lilleøre.

“Det er sådan et rollespil, de dyrker, hvor jeg sætter nogle scenarier op, hvor jeg – som faderen – tester ham til det yderste for at se, om han kan slippe sin far og vriste sig fri af ham. Og jeg synes kun, det er fedt, hvis man kommer i tvivl om, hvornår jeg er elskeren, og hvornår jeg er faderen. At det flyder lidt sammen. Vi har leget meget med det seksuelle i stykket undervejs, og det at underkaste sig en far kan jo også være noget seksuelt. At man lever sig ind i det forbudte. Og jeg synes, det er megaspændende, at vi også har fat i den del af det. At rollespillet handler om både det psykologiske og om det helt kødelige og seksuelle.” ●

En befriende 'black box'

Johannes Lilleøre har nydt at arbejde i et helt sort rum, uden scenografi.

“Det er ikke så tit, man arbejder uden scenografi på den måde og bare får lov at stå i en 'black box', hvor fokus er på skuespillet. Hvor det er op til os og vores nærvær, at det kan lykkes. Vi kan ikke læne os tilbage i, at scenen pludselig drejer, eller at der falder et gardin ned, eller at der drysler blomster fra loftet. For det gør der ikke. Så det er teater i sin grundform. Og det er så befriende.”

“Hvis der ikke er noget at lave, må jeg lave det selv”

Af Kristine Høeg

Som skuespiller bliver du sjældent sådan rigtigt pensioneret, men der kan i perioder være langt mellem jobbene. Og hvad gør du så, når du er en cirkushest, der savner en manege? Du bygger den selvfølgelig selv! Sådan siger Jarl Forsman i hvert fald – og derfor er han i dag primus motor i en trup, der med egne ord spiller ‘skuespil til benet’. Lige nu arbejder de med ‘Kat på et varmt bliktag’ – og du kan komme med på holdet.

Hvor andre faggrupper per automatik får en pensionsmeddel i postkassen, når de runder 68 år, ser det anderledes ud for skuespillere. For der er jo altid brug for nogen, der kan spille senior – og derfor er der også jobmuligheder i seniorperioden af livet. I hvert fald i teorien.

For ude i virkeligheden er realiteten for mange medlemmer, at telefonen en dag – efter et langt og spændende arbejdsliv – pludselig kan blive meget stille.

“Det kan være en rigtig svær situation, for vi er jo alle sammen bange for at blive smidt ud, selv om vi jo faktisk tilhører en branche, hvor vi ikke som sådan bliver pensioneret. I vores kultur har de ældre jo en position og nogle erfaringer at komme med, som de unge gerne vil hente inspiration i. Så hvad betyder det, hvis telefonen er helt stille – er du helt ude, eller er det bare et tilfælde? Det kan give en tyngende usikkerhed, som igen kan betyde, at du helt forlader faget, fordi du er bange for at du ikke er relevant længere,” forklarer Jarl Forsman, der godt kan genkende scenariet.

Skab dine egne muligheder

“Lige nu er der langt mellem snapsene for mig – i hvert fald hvis vi snakker om ansættelser på teatrene. Jeg har heldigvis lavet meget musikteater i tidens løb, og det har givet mig flere muligheder, end hvis jeg bare havde spillet skuespil,” fortæller Jarl, der blandt andet var på rollelisten i ‘Spillemand på en tagryg’, og som også tager ud og holder musikalske foredrag om fx Bellman.

Men hvis det alligevel er længe siden, der har stået ‘audition’ i kalenderen, eller at en casters navn er lyst op på telefonskærmen – hvad gør man så?

“Jeg har altid sagt: Hvis der ikke er noget at lave, så skal man selv skabe noget. Og min erfaring er, at der er altid nogen, der er nysgerrige og gerne vil høre mere om det. Måske en teaterdirektør, der tænker ‘hvad laver de der i hjørnet – det må jeg lige se på’, og det kan skabe en ny åbning. Og det er for så vidt en vigtig pointe, uanset om du er helt ny i faget eller i den sidste del af arbejdslivet.”

Løsningen viste sig i 2012, da forbundet inviterede til stormøde med de af medlemmerne, der havde rundet 55 år. Formålet var at lodde stemningen og sætte gang i projekter rettet mod seniorerne – og stemningen var god.

“Vi kunne jo konstatere, at bare fordi vi var kommet op i årene, var der ingen, der havde lagt faget fra sig. Derfor foreslog jeg, vi lavede et hold, der spillede Dickens – inspireret af briterne, der gør det skidegodt,” fortæller Jarl, der hurtigt fik selskab af 15-16 kolleger:

“Fra starten var tanken, at vi skiftedes til at instruere resten af gruppen, så alle fik erfaring med at instruere, men med tiden opstod der stemning for, at jeg kom til at fungere som instruktør på vores projekter. Det følte de sig trygge ved, og så gjorde jeg også.”

Det første, truppen kastede sig over, var et uddrag af ‘Nicholas Nickleby’, hvor Odense Teater stillede et oversat manuskript til rådighed til studiebrug. Men det var med ‘Pelle Erobreren’, at truppen virkelig tog fart.

Magien opstår i samspillet

“Vi tog fat på et uddrag af anden del, ‘Læreår’, som en dramaturg lavede en dramatisering af til os. Det var en lang proces på halvandet år, fordi vi kun er sammen en gang om ugen, og derfor ville vi meget gerne vise det frem. Vi præsenterede stykket for fonden bag Andersen Nexø’s Mindestuer på Bornholm, og på den måde fik vi mulighed for at opføre stykket i forbindelse med 150-års jubilæet i 2019.”

Her havde det jo været et fantastisk slag med halen, hvis truppen havde spillet for fulde Mindestuer, men sådan gik det nu ikke.

“Nej, der var ikke udsolgt – men arrangørerne fortalte, at hvis de havde vidst, hvor godt vores stykke rent faktisk var, ville de have lagt flere kræfter i markedsføringen,” siger Jarl og slår ud i sit brede signatursmil:

“Men helt ærligt, for os handlede det ikke om, hvorvidt der sad 50 eller 200 publikummer – det handlede om at være på gulvet og aflevere det materiale, vi havde lavet. Som skuespillere kan vi jo ikke træne teknik på samme måde som en danser eller en musiker – det hele opstår i samspillet med hinanden og det publikum, der nu er.”

Vi sprænger rammerne

Hvis du nu får billeder på nethinden af Jarl Forsman & Co., der løber rundt på en scene i fuld makeup, sækkelærred og træsko, så se bare her:

“Vi arbejder med ‘skuespil til benet’. Uden kostumer, uden makeup, uden scenografi og uden lysætning. Det er i den grad et benspænd, der stiller krav til os som spillere. Vi har nogle få rekvisitter, som følger figuren – fordi flere kan spille den samme figur undervejs, da vi alle spiller flere roller.”

For Jarl er det ikke et tab – for ‘skuespil til benet’ kommer i hans optik med en helt særlig troværdighed:

“I kernen er skuespil jo at stille sig op og spille for hinanden. At fortælle en historie. Det er det, vi gør. Det sprænger helt sikkert nogle rammer for, hvad mange af os er vant til fra vores arbejdsliv, fordi vi kun har ordene til fastholde publikum.”

Jarl Forsman.
Foto: Lærke Posselt

Vil du spille Maggie i ‘Kat på et varmt bliktag’?

Med årene er truppen svundet lidt ind. Nogle fik job, andre ville hellere lave kabaret, mens der var nogle, der faldt fra hen ad vejen. I dag er der en mindre flok, og lige nu arbejder de med ‘Kat på et varmt bliktag’ – igen på lån fra Odense Teater i Jan Maagaards oversættelse – og der er god plads til nye medlemmer:

“Der er i hvert fald fire-fem roller, der skal besættes – vi mangler eksempelvis en til rollen som Maggie. En, der kan udstråle den erotik, som Elizabeth Taylor gav til filmen. Vi arbejder også med at gøre Tennessee Williams’ underspillede homoseksualitet mere tydelig i vores fremstilling.”

I øvrigt er projektet ikke kun for seniorer – der har gennem årene været flere med, der egentlig ikke var ‘pensionsmodne’, og det håber Jarl på, at der kommer igen:

“Jeg ved, at nogle kan være bange for at melde sig, fordi de frygter at blive opfattet som arbejdsløse – men det er jo ikke et arbejdsløshedspøje. Det er en platform, hvor du kan holde dit fag ved lige, blive bedre, prøve noget nyt og ikke mindst udveksle erfaringer med kolleger. Og du kan gøre det, når du har tid til det. Jeg oplever klart, at vi der er med, blomstrer op inden for det vi laver – og at vi arbejder med ting, vi aldrig havde forestillet os, vi ville komme til at lave. Og det er jo det, livet som skuespiller handler om.” ●

“Vi går aldrig på pension”

Der står 566 levede år på gulvet, når truppen mødes, men passionen, nysgerrigheden og fagnørdet fylder lige så meget, som da de som unge skuespillere tog fat på skuespillerkarrieren. Sceneliv fik lov til at kigge med, da syv af forbundets seniorer øvede scener fra Dickens' 'Nicholas Nickleby' og 'Kat på et varmt bliktag' af Tennessee Williams.

Af Kristine Høeg

I en scene fra 'Nicholas Nickleby' er Lise Gjellerup Koch den unge Fanny, mens Bente Puggaard-Müller er hendes veninde Tilda. Og det kan godt være, at Lise skulle have hjælp til at sætte sig, men når hun er Fanny, rejser hun sig hurtigt og uden besvær.
Foto: Lærke Posselt

Det her er for de nysgerrige

“Vi går virkelig i dybden med de enkelte roller. I 'Kat på et varmt bliktag' spiller jeg den væmmelige far, og det gør Jarl også, og det er interessant at se, hvordan vi fortolker den samme rolle forskelligt. For mig er det her ikke et arbejdsløshedsprojekt – det er et projekt for dem, der elsker deres fag og er nysgerrig efter hele tiden at få brugt det.”
– Jan Maxmiling, 78 år, skuespiller

Formen er en skæg udfordring

“Ingen af os havde før prøvet det med at spille roller på tværs, men da vi fremviste 'Nicholas Nickleby' her på forbundet, var publikum heldigvis med på formen. Jeg har ellers altid syntes, at det 'gammel-dags' teater var det rigtige, og derfor er vores spilleform en skæg udfordring. Jeg føler mig altid opladt, når jeg kommer hjem herfra.”
– Bente Puggaard-Müller, 77 år, skuespiller

Tid til at nørde proces

“Jeg kom med, da gruppen skulle have dramatiseret 'Pelle Erobreren', og jeg har hængt på siden. 'Kat på et varmt bliktag' er en tekst med mange lag, som man kan fordybe sig i og fortolke. For mig er det virkelig givende. Normalt har man måske

to måneder til et stykke, men her er det ikke forestillingen, der er afgørende – det er processen. Og det er så spændende at få lov til at nørde den proces, der er så stor en del af faget.”

– Elisabeth Davidsen, 83 år, dramaturg

Det er vigtigt at bruge huskeren

“Jeg meldte mig, fordi jeg håbede at komme lidt i gang igen. Som menneske – og som skuespiller – er det vigtigt at bruge huskeren! Vi går jo aldrig på pension – skuespillet er stadig indeeni, og det samme er håbet om, at man ikke er helt ude af branchen.”

– Preben Ravn, 89 år, skuespiller

Netværk er altid vigtigt

“Jeg synes, det er skideskægt at spille teater – det er derfor, jeg er med. Her er et fællesskab, som betyder meget for mig, og jeg synes, det er spændende at lære nogle nye mennesker at kende. Uanset hvor du er henne i livet, er netværk temmelig vigtigt. Derfor kunne det også være spændende, hvis der kommer flere med – det vil give mulighed for at arbejde med andre ting, brede det hele ud og få andre indfaldsvinkler.”

– Ingrid Dal, 77 år, skuespiller

Fællesskabet og de gode snakke er også en del af truppens drivkraft – og i dag syntes Preben Ravn, at der skulle donuts til.
Foto: Lærke Posselt

Jeg får energi af at være med

“Jeg har arbejdet med kirkelig dramatik i 40 år, så det her med at spille skuespil til benet føles meget naturligt. Når du har noget skabende i dig, er det dejligt at kunne arbejde med det, og jeg får energi af at være med – så jeg glæder mig altid til at komme hen til gruppen. Desuden er Jarl en fantastisk instruktør.”

– Lise Gjellerup Koch, 91 år, skuespiller ●

DSF opgraderer seniortruppen – vil du være med?

For fremtiden bliver Jarl Forsmans gode seniorprojekt forankret i forbundet. Noget af det, der kommer til at sker, er:

Lån af prøvesale

Vi booker gerne prøvesale for truppen og hjælper med andre faciliteter.

Visninger for branchen

Vi inviterer medlemmer og branchefolk til at opleve resultaterne, og vi håber at både castere og instruktører vil kigge forbi.

Styr på formalia

Der er altid en til at tage hånd om projektet og hjælpe med formalia og eventuelle ansøgninger.

Hvis du vil være med i truppen, så skriv en mail til Jarl Forsman på octopus@jfomdeling.dk

Ingrid Dal er Big Mama i ‘Kat på et varmt bliktag’ og forsøger forgæves at bevare god stemning ved Big Daddys (Jarl Forsman) fødselsdag, mens dramaturg Elisabeth Davidsen til højre giver den som sufflør.
Foto: Lærke Posselt

GUIDE: DIN VEJ TIL BEDRE \$ENIORØKONOMI

Af Kristine Høeg

Ét er, hvordan du tilrettelægger din pensionsopsparing, mens du arbejder – noget andet er, at du også har muligheder for at optimere økonomien, selv om du allerede er begyndt at få din pension udbetalt. Det første skridt er kigge dine penge dybt i øjnene og få skabt et grundigt overblik sammen med en rådgiver. Her fortæller to pensionseksperter om dine overordnede muligheder for få mere ud af det, du har.

De fleste medlemmer, der kontakter forbundet med behov for rådgivning, ringer med økonomiske spørgsmål – og det samme gælder de af jer, der har ramt pensionsudbetalingerne. For det kan være særdeles indviklet at finde rundt i de regler, der gælder, og de muligheder, der er som senior:

“Det er ikke altid let for vores medlemmer at få enderne til at mødes, og samtidig oplever vi, at mange ikke får læst de breve, der kommer fra for eksempel PFA og banken. Jeg forstår i den grad ‘ru-dekuvertangsten’, men det er dig selv, der risikerer noget ved ikke at sætte dig ind i din økonomi, lyder det fra Nanna Møller, som er socialkonsulent i Dansk Skuespillerforbund.

Din og kollegaens økonomi er ikke ens

“Vi i forbundet gør alt, hvad vi kan for at hjælpe, men vi har ikke det indblik i din privatøkonomi, der skal til for at kunne rådgive. Derfor vil vi altid sende dig videre til en, der må kigge i dine tal, og som derfor kan give dig brugbare og korrekte råd. Husk på, at din økonomi aldrig er ligesom din kollegas, så derfor kan du ikke nødvendigvis bruge samme løsning.”

Som senior er din økonomi oftest udgjort af tre typer udbetalinger: folkepensionens grundbeløb, pensionstillæg (som er baseret på hele husstandens indtægt) og dine egne pensionsopsparinger. Hertil kommer det, du som skuespiller får udbetalt i rettighedsmidler samt det, du måske tjener ved siden af.

Det er dog de færreste af DSF's seniormedlemmer, der har store formuer at rutte med, og for nogle af jer kan det måske se meget stramt ud. Men det behøver det ikke nødvendigvis at gøre.

Vi kan altid gøre noget for dig

Camilla Schjølín Poulsen forklarer. Hun er privatøkonom i PFA, som Skuespillerforbundet samarbejder med:

HER ER DIN FORMUE

Selv hvis din pensionsopsparing ikke er ret stor, står den ikke alene. Din formue består af fire dele, og med den rette rådgivning kan du måske strække pengene længere, end du tror i første omgang.

- Dine pensionsopsparing (i PFA og/eller i banken)
- Friværdi i bolig og/eller fritidsbolig
- Arv
- Frie midler

“Min erfaring er, at vi altid kan gøre noget for at få udsigterne til at se lidt bedre ud. Det vigtigste er, at du tager tyren ved hornene og får skabt et overblik over situationen, gerne sammen med os. Som regel er der altid et håndtag, vi kan skrue lidt på, og selv hvis ikke vi kan finde flere indtægter, kan vi rådgive om gode muligheder for at spare på dine udgiftsposter. Og uanset hvad vil visheden give ro i maven, og efter et stykke tid kan du så tilpasse adfærden til dine økonomiske realiteter.”

Som kunde i PFA er den personlige rådgivning noget af det, du betaler for, forklarer Camilla:

“Pension ER kompliceret og ikke noget, du lige selv hælder ind i et excelark – men det kan vi. Det kan give dig et vigtigt overblik, og vi kommer også gerne med anbefalinger. Om du vil følge vores råd er naturligvis helt op til dig. Det værste du kan gøre, er at stikke hovedet i sandet og bare håbe på, at det går af sig selv.”

Skrud ned for indtægten og op for tillægget

En måde at optimere din pensionsøkonomi på, er at sænke indtægten lidt, så du kan få mere i pensionstillæg. Pensionstillægget bliver brugt til at udligne forskellene mellem pensionister, og du får automatisk det, som du er berettiget til.

“Det er typisk via ratepensionen, du har optimeringsmuligheder, fordi du selv kan bestemme hvornår udbetalingen skal starte, og over hvor lang tid, du vil strække udbetalingerne – inden for 10 til 30 år. Og ved at strække ratepensionen, sænker du indtægten og får ofte mere ud af pensionstillægget,” råder Camilla, som i øvrigt anbefaler, at du særligt optimerer din pension i starten – fordi det er nu, du kender de gældende regler.

En ejerbolig giver gode muligheder

WtW, der yder uvildig økonomisk seniorrådgivning – blandt andet til medlemmer af Ældre Sagen – anbefaler, at du også ser på de muligheder, en ejerbolig kan give, hvis du har behov for at nedbringe de faste udgifter:

“Nogle få kan være nødt til at sælge boligen, for at få enderne til at mødes, men det skal helst være den sidste udvej. Måske har du mulighed for at lægge lånene om, så du kan få afdragsfrihed og

DSF skruer op for seniorindsatsen

“Vi er klar til at hjælpe alle, der ringer ind, men vi kan godt mærke, at vi får flere af vores ældre medlemmer, der stadig er en del af arbejdsmarkedet – og det stiller ekstra krav. Helt enkelt får vi brug for ekstern rådgivning til at klare de sager, der kommer,” fortæller forperson Benjamin Boe.

Derfor er forbundet nu gået i dialog med Faglige Seniorer og Ældre Sagen, for at finde den rette samarbejdspartner:

“Udover assistance i at vejlede vores medlemmer har vi i forbundet også brug for at blive klædt endnu skarpere på til at kunne gå ud og blande os i seniorpolitikken. For vi kan se, at også her giver kunstneres atypiske arbejdsliv store udfordringer.”

skabe luft i økonomien. Du har som folkepensionist også mulighed for at indefryse din ejendomsskat til kommunen. Det fungerer som et lån i boligens friværdi og løber typisk 10 år ad gangen,” fortæller Helle Guldager, der er Seniormanager i WtW.

“I det hele taget handler optimeringen om at nedbringe dine faste udgifter og skabe luft i økonomien. Det er med til at forøge dit rådighedsbeløb.”

For en del medlemmer dumper der stadig roller og andre opgaver ind, selv om man har nået ‘pensionsalderen’ – men glæden bliver ofte blandet med bekymring for, hvor meget der bliver modregnet i pensionstillæggene.

Lige nu må du tjene op til 122.000 kroner om året, uden at de bliver modregnet – men det kan meget vel snart ændre sig:

“Politikerne vil gerne have, at vi bliver i længere tid på arbejdsmarkedet, og derfor kigger de netop på de begrænsninger, modregningen giver,” forklarer Helle.

Hos PFA tror Camilla Schjølín Poulsen på gode nyheder: “Alt hvad vi hører, peger i retningen af, at grænsen helt bliver fjernet. Lovforslaget forventes at blive vedtaget i juni, og med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 2023,” fortæller hun.

Det betyder i så fald, at hverken dine rettighedsmidler eller eventuel løn fremover bliver modregnet i dine pensionstillæg.

Ned under topskattegrænsen

Men indtil lovforslaget bliver vedtaget, skal du naturligvis være opmærksom på, hvad du tjener. Det betyder ikke, at du skal sige nej til en rolle, men prøv at undgå, at pengene rammer topskattegrænsen.

Har du et seniorår, hvor du får en velbetalt rolle, er det nemlig smart at være opmærksom på, om du risikerer at skulle betale topskat. Sker det, kan du nedbringe dit indtægtsbeløb ved at indbetale til din ratepension – den må du sætte penge ind på, selv efter du er gået på pension. På den måde kan du styre uden om topskatten og altså få meget mere ud af de penge, du tjener ved siden af pensionen. ●

HER KAN DU FÅ HJÆLP TIL DE MANGE TAL

Gratis rådgivning:

- Forbundet
- Dit pensionsselskab (for eksempel PFA)
- Din bank

Rådgivning mod betaling:

- Uvildige rådgivere (for eksempel WtW, der har en aftale med Ældre Sagen)
- Faglige seniorer

KEND DIN PENSIONSTYPE

Der findes tre forskellige typer private pensionsopsparinger:

Livrente: Et fast beløb hver måned resten af livet. Start udbetalingerne så snart, du kan.

Ratepension: Flexibelt beløb afhængig af, hvor længe du vælger at få udbetalt. Start først udbetalingen, når du har brug for pengene. Du kan altid forlænge

udbetalingsperioden, men når du har sat gang i udbetalingen, kan du ikke forkorte perioden.

Aldersopsparing (tidligere kapitalpension): Fuld fleksibel udbetaling når det passer dig. Hæv pengene så sent som muligt, fordi pengene fortsætter med at arbejde for dig. I PFA kan du gratis hæve aldersopsparingen når du har lyst, så længe det er mindst 25.000 kr. ad gangen.

På pension om 5 til 10 år: De tre bedste ting du kan gøre lige nu

#1 Skab overblik

Få for eksempel PFA's rådgiver eller en uvildig rådgiver til at regne ud, hvor langt dine penge rækker, og hvornår du bedst får dine opsparinger udbetalt. Det at du allerede nu får en indikation af, om der er penge nok til det liv, du drømmer om, betyder også, at der er tid til at justere på opsparingen. Har du flere pensionsopsparinger? Så kan det være en god ide at samle dem, så du sparer på gebyrer. Det kan en uvildig rådgiver eller dit pensions-selskab hjælpe med.

#2 Skab luft

Det er nu, du kan skabe vigtig plads i din fremtidige økonomi. Det gør du for eksempel ved at omlægge gæld – måske kan du lægge dit realkreditlån om til et afdragsfrit 30-årigt lån, så du ikke behøver at tænke over det længere. Prøv også at leve i en periode for det, der bliver dit rådighedsbeløb på pensionen, så du kan mærke, om det fungerer. Grundlæggende skal du gå efter den levestandard, du har i dag, men husk også, at det er ikke en 1:1-sammenligning, for der er også udgifter, der forsvinder – for eksempel indbetalinger til pensionsopsparingen.

#3 Skab opsparing

Selv om du kan ane pensionen ude i horisonten, kan det sagtens betale sig at skrue op for opsparingerne. Løsningen kan være en aldersopsparing, hvor du de sidste syv år inden folkepensionsalderen må indbetale op til 56.900 kr. om året. Du får ikke skattefradrag, men til gengæld er udbetalingerne skattefrie og bliver ikke modregnet i folkepensionen.

Scenelivs guide til det gode freelanceliv: Pension og forsikring

Af Kristine Høeg

Er pensionsopsparing nederst på din to-do-liste, fordi du kun er lige begyndt på dit arbejdsliv, eller fordi du ikke synes, du tjener nok? Så får du her at vide, hvorfor det rent faktisk er lige nu, det er allerkløgest (og billigst) at begynde. Og samtidig får du værdifulde råd om de forsikringsdækninger, der er freelancerens bedste sikkerhedsnet.

SÅ LIDT KAN DU NØJES MED

Vil du bare i gang, kan du faktisk nøjes med at spare 1.000 kr. op om måneden – svarende til omkring 510 kr. efter skat. Vil du have de basale forsikringer med, skal du mindst sætte 2.000 kr. ind månedligt.

Når du som freelancer ikke er sikker på, hvor din næste løn skal komme fra – eller hvor meget du kommer til at tjene – er det sjældent pensionsopsparing, der står øverst på to-do-listen. Og det forstår Camilla Schjølin Poulsen godt. Hun er privatøkonom i PFA, som Skuespillerforbundet samarbejder med:

“Det er jo den store forskel på fastansatte og freelancere – som freelancer har du en svingende løn, og det giver naturligt en større usikkerhed i privatøkonomien, som fører flere ting med sig: Det kan være sværere at blive kreditvurderet i banken, du skal have bedre styr på pengene, og du skal have en større buffer til uforudsete udgifter. Og vi ved, at det desværre får mange til at vente med at binde sig til en pensionsopsparing,” forklarer Camilla. Men det kan være en dyr beslutning.

Giv pengene tid til at vokse

For selv om det – især som freelancer – kan virke umuligt at undvære bare lidt til en opsparing, du først skal bruge om mange år, så er det alligevel allerbedst at begynde så tidligt som muligt:

“Pensionsopsparing viser, at det kan være dyrt at være fattig – forstået på den måde, at det, du ‘sparer’ nu på at udsætte opsparingen, koster meget i det lange løb. For selv små beløb kan blive meget store, mens pensionen vokser

i løbet af dit arbejdsliv, og derfor kan du på bundlinjen se en meget kontant effekt af at komme i gang tidligt,” lover Camilla.

Jo før du går i gang med at spare op, desto mere får du i både afkast og det, der hedder renters rente – fordi pengene har længere tid til at vokse i.

15 pct. er det magiske tal

Har du besluttet dig for at kickstarte pensionsopsparingen? Så er det vigtigste spørgsmål, hvor meget du skal sætte ind.

“Tommelfingerreglen er, at du skal spare 12-15 procent af din løn op – uanset hvor gammel du er, eller hvad du tjener. Som freelancer har du selvfølgelig ikke en fast løn at gå ud fra, men prøv at regne med en gennemsnitsløn over eksempelvis fem år. Så har du et realistisk grundlag. Omvendt ved vi godt, at det kan være svært at undvære 15 procent i en periode, hvor du ikke tjener ret meget, så jeg lover, at ingen slår dig i hovedet, hvis du har behov for at skrue indbetalingen ned for en tid,” fortæller Camilla.

Husk endelig, at dine indbetalinger til livspension og ratepension er fradragsberettigede – det betyder, at hvis du sætter for eksempel 2.000 kr. ind hver måned, skal du kun undvære mellem 700 og 1.080 kr. på bundlinjen, afhængig af fradrag og skatteprocent.

Tre forsikringer, du vil elske dig selv for

Som freelancer har du brug for et fintmasket sikkerhedsnet, og din pensionsopsparing kan være en genvej til mere ro i maven. Der medfølger nemlig forsikringsdækninger, du vil blive lykkelig for, hvis du pludselig mister evnen til at arbejde – for en tid eller for altid.

1 Kritisk sygdom

Alvorlig og kritisk sygdom er som regel noget, der kræver al din opmærksomhed i en periode – og som freelancer mærker du nedgangen i indtægten med det samme. En forsikring mod kritisk sygdom giver dig et engangsbeløb, som kan hjælpe med at få enderne til at mødes for en tid.

2 Tab af erhvervssevne

Som DSF'er er din krop dit vigtigste arbejdsredskab. Mister du som freelancer pludselig evnen til at styre din krop – for en tid eller for altid – får du med en forsikring mod tab af erhvervssevne en procentdel af din årsindtægt. Med pensionsopsparingen følger en dækning på 100.000 kr., men du kan selv sætte beløbet op (maksimalt 80 pct. af årslønnen).

3 Helbredssikring

For en freelancer er tid lig med penge, så hvis sygdom eller skavanker rammer, er det rart at komme i behandling med det samme. PFA's helbredssikring dækker dig og dine børn under 21 år, og I får adgang til blandt andet onlinelæge, sundhedsrådgivning, udredning og behandlinger.

Din vej til 2 mio. kr.

Jo tidligere du begynder at spare op, desto mindre kan du nøjes med selv at betale af din opsparing – resten kommer nemlig fra afkast og renters rente. Se bare her:

Alder	Månedlig udgift efter skat	Din egenbetaling i alt
25 år	900 kr.	40 pct.
40 år	2.050 kr.	57 pct.
45 år	2.800 kr.	65 pct.

Langt de fleste af Dansk Skuespillerforbunds medlemmer er freelancere, men det er de færreste, der lærer, hvordan I bedst driver jer selv som en 'butik'. Dette er den anden ud af tre artikler, der guider dig til at få det bedste ud af dit freelancearbejdsliv. Du kan læse den første artikel på Skuespillerforbundet.dk.

Glæd dig til at få styr på:

- Sceneliv #2 Skat og årsopgørelse
- Sceneliv #3 Pension og forsikringer
- Sceneliv #4 Netværk og mental styrke

Derfor er gruppeliv freelancerens ven

Når en arbejdsplads indgår aftale med et pensionselskab, får de ansatte fordelagtige priser og vilkår, fordi de bliver forsikret samlet. Som DSF-freelancer får du de samme 'stordriftsfordele' hos PFA.

1 Billigere forsikringsdækninger

Når du har en pensionsopsparing, følger der forskellige basisforsikringer med. Præmien på dem bliver selvsagt lavere, når PFA kan fordele risikoen på flere. Som freelancer er især forsikring ved kritisk sygdom vigtig – og den sparer du altså på gennem gruppelivordningen.

2 Færre krav til helbredsoplysninger

I forbindelse med livsforsikringen og andre forsikringer slipper du med gruppeliv for at skulle levere udvidede helbredsoplysninger – det kan være en fordel for dig, der for eksempel er overvægtig eller har andre 'skavanker', som kan spænde ben for en individuel forsikringskunde.

3 Henstandsperiode

DSF's aftale med PFA inkluderer mulighed for at få en henstandsperiode på op til seks måneder, hvilket er en forbedring i forhold til normale vilkår. Så hvis du er nødt til at sætte pensionsopsparingen på pause, bevarer du dine forsikringsdækninger, så længe du betaler til dem.

Dagpengene – forsikring mod nul arbejde

Ét er sygdom, noget andet er lavvande i ordrebogen – og her har du brug for den forsikring, som dagpengene reelt er. Som medlem af a-kassen 'sparer' du op til at kunne få en udbetaling i perioder med arbejdsløshed – enten som dagpenge eller supplerende dagpenge.

For at kunne få dagpenge skal du have været medlem af en a-kasse i mindst et år og have haft en indtægt på mindst 254.328 kr.

Du kan selv vælge, hvilken a-kasse, du vil være medlem af, men DSF anbefaler FTFA, der har stort kendskab til og forståelse for kunstneres arbejdsvilkår og overenskomster.

KLASSIKEREN

**ITALIENERINDEN
I ALGIER**

De fleste kender nok bedst Ove Verner Hansen (1932-2016) som skurk i filmene om Olsen-banden, hvor han adskillige gange har spillet Bøffen med rullende øjne i ansigtet og svensknøgle i hånden. Endda også i de norske film om Olsen-banden. Men han var meget mere end det. Han var nemlig også operasanger på Det Kongelige Teater. I 1958 blev han optaget i koret på teatret, og i 1964 debuterede Ove Verner Hansen som solist. Dette nummers foto er fra Gioacchino Rossinis 'Italienerinden i Algier' fra sæsonen 1964/65. Her spiller og synger Ove Verner Hansen Mustafa omgivet af haremsdamer. Han sang den stemme, man kalder 'buffobas', der er den dybeste af basstemmerne og den, der ofte bliver brugt med komisk kant. Derfor optrådte Ove Verner Hansen ofte i komiske roller. Rossini blev kaldt den italienske Mozart og komponerede 'Italienerinden i Algier' i en alder af kun 21 år.

“Det er først mange år senere, det står klart for mig, hvor heldig jeg har været”

Af Jacob Wendt Jensen

Portrætfoto: Lærke Posselt

Judy Gringer oplever ofte, at folk tror, hun er død. Det griber hun selv lidt af, men det er også snart ved at være 40 år siden, hun senest var med i et teaterstykke – og 15 år siden hun var med i en film. I det hele taget har hun et livgivende og selvironisk blik på sin karriere som komedienne, primært i 1960'erne og 1970'erne. Kom med på et kækt kig tilbage.

I skuespillets tjeneste

I interviewserien med skuespillere, der i bred forstand har 'et levet liv' på og omkring scenen, film og tv er vi nu nået til tredje kapitel. Vi fortæller en række livshistorier med højdepunkter og bølgedale. Om rollerne, det skabende rum, venskaber og inspiration på vejen. Og pudsigheder og røverhistorier.

På anden sal i en baggård i Pisserenden i det indre København bor Judy Gringer. Alene med en kat. Og minderne. Hun er imødekommende og skæg. Og en smule uforstående over den glæde, hendes gamle film stadig kan give.

“Allerede som seksårig, hvor jeg gik i 1. klasse på Bagsværd Skole, var det helt store at gå i biografen med min far. Min tvillingebror ville ikke have mig med, for han syntes, jeg var pinlig, når jeg begyndte at græde, hvis der skete noget uhyggeligt i handlingen. Min far og jeg elskede Gøg og Gokke og Marx Brothers. Det skete også, at han tog mig med helt ind til København, hvor det var muligt at se tegnefilm i DSB Kino på Hovedbanegården. Der var også altid nogle rejsende, der fordrev tiden med at se tegnefilm, inden deres tog kom. Nogle af dem faldt i søvn. Jeg var helt og aldeles uforstående overfor, at man kunne falde i søvn, når det der skete på lærredet, var Så spændende!”

Balletbarn i fem år

Det var også hendes far, der fik den ide, at Judy skulle forsøge at komme ind på balletskolen på Det Kongelige Teater, da hun var god til at danse.

“Efter tredje forsøg på Kongens Nytorv blev jeg optaget på skolen i 1951.

Jeg var ti år gammel, og optagelsen blev fejret med ti ture i rutsjebanen i Tivoli.

Balletskolen bød på lange og spændende dage. Om formiddagen stod den på balletundervisning, og om eftermiddagen gjaldt det skolebøgerne. Selve skoledelen var det så som så med på Det Kongelige Teater dengang. Lærerne var næsten ligeglade med, om vi lærte noget, og det var vi vel også selv. Disciplin var der ikke meget af, så det

skete ret tit, at jeg gemte mig i magasinerne sammen med nogle kammerater i stedet for at komme til skoletimerne. Nogle gange kom vi først op i klassen klokken lidt i fire og undskyldte os med, at prøven først var slut nu, hvilket ikke altid var sandt,” husker Judy Gringer.

Det blev også til nogle forestillinger som børnestatist. Blandt andet i nærheden af Poul Reumert i ‘Cæsar og Kleopatra’ i 1952 som 11-årig.

“Da jeg var 15 år, havde vi en årseksamen, hvor vi skulle danse i flere timer, og der kunne jeg ikke længere skjule, at det gjorde ondt i mine ben, og bagefter fik jeg et brev om, at jeg ikke kunne fortsætte på skolen. ‘Platfodet og svajrygget’, stod der i brevet, og der stod jeg så. Dengang i 1956 kunne jeg ikke tænke så langt, så jeg var meget skuffet. Men det var jo aldrig gået i længden med mig og balletten.”

Møde med Osvald Helmuth

Ret hurtigt kom Judy Gringer med en dansetrup, ledet af Rita Clair, til Italien og siden med i Tivolirevyn i sommeren 1957, hvor dansetruppen var omdøbt til ‘Rita Clair-balletten’. Bodil Udsen og Max Hansen var begge med på scenen, hvor 60-årige Osvald Helmuth var den helt store stjerne. Han opførte blandt andet den berømte ‘Brev til Bulganin’.

“Jeg havde kun ét sæt tøj dengang – en grøn bluse og nogle grønne bukser. Jeg lignede nærmest et stopsignal. En dag kom Osvald forbi og sagde ‘kan man få DET i grønt!’. I mine øjne var han genial, men han kunne godt være ondskabsfuld over for andre. Engang Paul Hagen stod og ventede på sit stikord i en revy, de begge var med i, kom Osvald slentrende forbi og sagde ‘ind

Judy Gringer i udvalg

Født på 23. januar 1941 i Bagsværd. Har blandt meget andet været med i følgende:

Teater

- Agnete (1984)
- Stamherren (1974)
- Det suser i Sasafra's'en (1968)
- Cæsar og Cleopatra (1965)
- S. O. S. - Sømænd og svigermødre (1961)

Film og tv

- Julefrokosten (1976)
- Syg og munter (1974)
- Majorens oppasser (1964)
- Poeten og Lillemor (1959)
- Guld og grønne skove (1958)

Judy Gringer og Dirch Passer i sketchen ‘Babs og Nutte’. Foto: Privat

med Hagen!’. Det lyder nok ikke så sjovt på skrift, som hvis man selv stod der, men det var tydeligvis med hentydning til Paul Hagens overbid.”

I Tivolirevyn fik Stig Lommer øje på Gringer, og hun kom til optagelsesprøve på ABC Teatret.

“Til prøven var der et nodepapir med ‘Nonnens bøn’, men den sang kunne jeg ikke teksten til, så jeg fandt en anden sang, jeg kunne udenad. I dag kan jeg simpelthen ikke lige huske, om det var ‘Det var en lørdag aften’ eller ‘Hist hvor vejen slår en bugt’, men det var en af de to. Stig Lommer var bænket ved scenen, og lige inden jeg skulle synge, kom Dirch Passer ind og stod og kiggede på mig. Det har sikkert været en forfærdelig pinlig præstation, men jeg blev nu alligevel godkendt. Især nok efter jeg også havde aflagt en danseprøve.”

Berømt med Babs og Nutte

Oprindeligt var det meningen, at Gringer blot som danser skulle være med i en parodi på Birgitte Reimers sang ‘Så ta’r vi den en gang til for Prins Knud’. Revyens titel blev ‘Spræl sprællemænd, spræl’, og den fik premiere lørdag 29. marts i 1958. Under prøverne dukkede der så pludselig en sketch ved navn ‘Babs og Nutte’ op.

“Egentlig var det en ung, svensk skuespiller, der var planlagt til at spille med i den, men hun måtte melde forfald. Jeg fik den så i stedet for, fordi jeg havde de største bryster af de tilbageværende kvinder. Der var nu heller ikke andre konkurrenter end Lone Hertz. Men størrelsen på mine bryster betød altså, at jeg kunne få lov til at springe fra dans til skuespil.”

De fleste kender ‘Babs og Nutte’, hvor Dirch Passer spiller manden, der tror, han

skal forsikre Gringers bryster, mens Gringer taler om mine hunde.

“Sketchen blev en succes fra starten, og det er jo ingen sag at være med i et nummer, når man spiller sammen med Dirch Passer. Han kunne ligesom bære en frem. Vi havde simpelthen det nummer i forestillingen, der væltede salen. Publikum mindede mig om et hav, der bølgede frem og tilbage. Så meget blev der grinet. Vi skal selvfølgelig også lige huske, at det var samme revy, hvor man havde ‘Tømmerflåden’ med Keld og Dirch, der ved Gud også var populær hos publikum. Stig Lommer stod for rækkefølgen af numrene og oprindeligt lå ‘Babs og Nutte’ som det tredje nummer i andet akt. Men efter generalprøven blev det lagt lige foran ‘Tømmerflåden’. Man vil jo altid gerne slutte med de bedste og mest grinagtige numre og dermed sende publikum hjem med en god fornemmelse for hele revyen.

Det var aldrig på tale, at Dirch Passer og Judy Gringer skulle giftes, men de var kæresten i fem år fra 1958 og boede sammen.

“Dirch friede ikke til mig, men jeg havde heller ikke villet. Indimellem forsøgte hans mor dog at blande sig, når hun sagde ‘jeg skal nok få dig gift med Dirch!’. Da var jeg blevet 18 år. Men jeg kunne ikke lide, at hun blandede sig, og jeg har aldrig villet giftes. Mange dengang blev gift for at få en lejlighed, men hvis man selv tjente penge, hvorfor skulle man så gifte sig? På det tidspunkt var min mor og far også lige blevet skilt, og det har nok spillet ind på min holdning til ægteskabet.”

Til gengæld var det sjovt at arbejde med Dirch – uanset om det var på scenen eller på film:

“Dirch var toppen af kransekagen i branchen, så hvis der var intriger og

ballade blandt folk, blev det ligesom udvisket, når han var i nærheden. Han var sød ved alle mennesker i sin nærhed. Sådan noget som krukkeri og hierarki gik helt hen over hovedet på ham. Engang spillede han med i ‘Sommer i Tyrol’ sammen med Grethe Thordahl. Hun insisterede på, at Dirch skulle hilse på hende først, når han ankom på teatret hver aften. Han gloede bare på hende, da hun sagde det, for han ville ikke gå ind på den slags krukkeri. Dirch hilste jo bare på dem han mødte, i den rækkefølge han mødte dem.

Flere end 55 film

Efter gennembruddet i ‘Babs og Nutte’ var Gringer de efterfølgende fem år med i rundt regnet ti revyer og morskabsteaterstykker på ABC Teatret og Aveny. Altså fastansat hos Stig Lommer. Hun optrådte blandt andet i ‘S.O.S. – Sømænd og svigermødre’ (1961), der kørte i mere end et år, og ‘Den varme enke’ (1959) der kun blev opført til premieren, samt ‘Ej blottet til lyst’ (1960).

“Det var som helhed sjove og varme år på et teater, hvor vi blev som én stor familie. Det er først mange år senere, det står klart for mig, hvor heldig jeg har været. Så ung at møde både Dirch Passer, Kjeld Petersen og Stig Lommer. Det er lettere selv at være god, når man er sammen med andre, der er gode. Det smitter.”

Judy Gringer kom også til prøvefilmning på Nordisk Film, og fik en rolle i Gabriel Axels ‘Guld og grønne skove’ (1958). Siden blev det til medvirken i flere end 55 spillefilm som den, Morten Piil i sit skuespillerleksikon beskriver som ‘dansk films bedste komedienne’.

I den første ‘Poeten og Lillemor’-film danser hun for eksempel jitterbug med Ove Sprogøe og dernæst Dirch Passer. Helt uden danseinstruktør. I 1964 fik hun omsider Dirch Passer på film.

En ulykkelig gentleman

Judy Gringer kan ikke huske præcis, hvornår hun første gang mødte Kjeld Petersen.

“Jeg har vel været for optaget af Dirch. Men jeg husker i det hele taget Kjeld som utrolig venlig og charmerende. Han havde det ry, at pigerne godt kunne blive vilde med ham. Det gjaldt nu ikke mig. Jeg tænkte mere på ham som en mand, man kunne tale godt med. For eksempel talte han varmt og længe om François Truffauts film ‘Ung flugt’ (1959). Den havde han set i en biograf på Vesterbro. Han fulgte med i både den brede og den smalle kultur, og han var nysgerrig og passioneret, og derfor var han altid sjov at lytte til og blive inspireret af,” siger Gringer og fortsætter: “I mine øjne var Kjeld helt utrolig

betænksom. En gentleman. Han hjalp mig også med en rolle engang, hvor jeg skulle spille stuepige i filmen ‘Mor skal giftes’. Jeg beklagede mig over, at det kun var to dage, og jeg talte om, at det var meget lidt – for lidt til at sætte et aftryk. Men så lærte han mig, at det kunne man godt. Næsten uanset hvor lille rollen var. Kjeld var til gengæld ulykkelig. Især når han ikke drak. Det er der nok ikke nogen tvivl om. Men det er svært for mig at sige hvorfor. Han kan jo meget let have haft en slags depression. Jeg hørte engang et radioprogram med Stig Lommer, hvor han udtalte sig om Kjeld Petersen. Meget præcist sagde han ‘jeg ved ikke, hvad den mand er ulykkelig over. Han havde succes, og pigerne elskede ham.’”

Kleopatra og Henrik Bentzon

I 1965 var Judy Gringer tæt på at komme til at spille på Det Kongelige Teater. Instruktør Anton Svendsen spurgte hende, om hun ville være med i ‘Marat’.

“Ideen var, at jeg skulle spille hende, der dræbte Marat i badekarret, Charlotte Corday. Der er skabt et berømt billede, hvor man ser hende med bare bryster. Med i tilbuddet var faktisk to roller i løbet af den efterfølgende sæson. Men jeg kunne ikke sige ja, fordi jeg spillede på Fiolteatret med Ingolf David, og fordi der også ventede nogle tv-opgaver. Jeg mener, det i sidste ende var Lise Ringheim, der kom til at spille rollen. Men hun fik lov til at beholde brystholderen på.”

Heldigvis fik Gringer samme år en uventet chance i Bernard Shaws udgave af ‘Cæsar og Kleopatra’ på Folketeatret med Henrik Bentzon i rollen som Cæsar. Det var som afløser for Lone Hertz, da hun var blevet gravid.

“I den rolle kunne jeg få lejlighed til at vise mig fra både en humoristisk og en mere alvorlig side. Kleopatra var et meget begavet menneske, samtidig med at hun var særdeles kvindelig. Rollen var også god at spille, fordi Kleopatra, i den tid jeg var på scenen, gennemgik en kolossal udvikling – fra kælen og barnagtig til noget langt stærkere. På det tidspunkt var dygtige Henrik Bentzon ret alkoholiseret. I første akt plejede det at gå meget godt, men efter pausen gik det som regel ned ad bakke. Han var nemlig ikke med i første scene i andet akt, så i den lange pause sad han og kedede sig med sin store hund Belman og drak en del Underberg. Det kunne derfor godt blive ikke så lidt af en rodebutik, når vi skulle klatre rundt på hinanden.”

Kirsten Stenbæk og jeg

I løbet af 1968 indledte Judy Gringer et livslangt venskab med Kirsten Stenbæk, der var filminstruktør. Hun boede lige overfor ABC Teatret på Frederiksberg.

Kirsten Stenbæk var en unik stemme i dansk film. Hun havde i 1967 haft premiere på collagefilmen ‘Fantasterne’ og ville derefter have Judy Gringer med i en hovedrolle i musicalfilmen ‘Den gale dansker’, hvor hun spillede over for Peter Steen.

“Jeg er vild med ‘Den gale dansker’. Især fordi jeg i en hovedrolle omsider fik lov til at prøve alt muligt andet end det, jeg plejede at lave på film. Og så fordi filmen i sig selv er anderledes og uhøjtidelig. Peter Steen er en sømand, der er forelsket i sangerinden Christine, som jeg spiller. Pudsigt nok er jeg som sangerinde så den eneste i filmen, der ikke synger. Af indlysende grunde – for det var jo ikke min stærke side. Handlingen udspiller sig i Antwerpen under Første Verdenskrig og i tiden derefter, hvor vi finder hinanden igen. Ann-Mari Max Hansen og Lars Knutzon er også med, og det er Otto Brandenburg som tysk officer også.”

I den anledning skrev en filmanmelder, at Judy Gringer mindede om Liva Weel i en erotisk og varm rolle.

“Det gjorde mig på den ene side rød i hovedet, men jeg var også glad for det. I stedet for der som altid blev brugt ord, der knyttede an til ‘sex’ på grund af mine lettere afklædte roller på ABC Teatret i begyndelsen af karrieren.”

Julefrokosten og firmaskovturen

I sommeren 1976 bragede den højt belagte folkekomedie ‘Julefrokosten’ igennem i biograferne, hvor den blev set af flere end 700.000 danskere. Filmen handler om en julefrokost på en helt almindelig arbejdsplads, hvor der drikkes betragtelige mængder øl og snaps, og forviklinger følger.

“Jeg kan huske, at vi sad i juli måned under en hedeøl med de åndssvage nissehuer på i studierne på ASA Film. Udenfor var der 30 grader, men indenfor i studierne kunne der godt blive over 40 grader, når først de store lamper var tændt. Filmen er instrueret af Finn Henriksen, og jeg havde ikke på forhånd den fjerneste anelse om, hvorvidt den film kunne blive til noget godt,” siger Judy Gringer og fortsætter:

“Jeg spiller den modne kvinde Borgunde i et drukorgie med en stribe store danske skuespillernavne som for eksempel Jørgen Ryg, Preben Kaas og Lisbet Dahl. Men også Jesper Langberg, Torben Jensen og Kirsten Norholt. Vi må have ramt noget i folkesjælen et sted. Jeg var meget glad for at være med, fordi det var sidste gang, jeg spillede sammen med både Jørgen Ryg og Preben Kaas.”

Den sidste teaterforestilling

I 1983 spillede Gringer sin sidste rolle på teatret som Rikke i ‘Agnete’ på Aveny

Teatret. Line Krogh instruerede, og handlingen foregik i den norske koloni i København i 1893. Ann-Mari Max Hansen spillede hovedrollen, og Malene Schwartz, Henning Jensen, Jens Arentzen, Torben Jensen og Ulla Henningsen var også med.

“Stykket er norsk og handler om en kvinde, der hverken er gift eller har formue. Hun stjæler for at overleve. I slutningen af ‘Agnete’ havde jeg en lille scene, hvor jeg var i centrum. På nogle aftener klappede publikum. Andre gange gjorde de ikke. Den sidste aften vi skulle spille stykket, ønskede jeg sådan – fordi det var sidste gang, jeg stod på en scene – at publikum klappede. Og det gjorde de heldigvis også.”

Bagefter stod Judy Gringer med Henning Jensen ude bag tæppet, hvor han sagde ‘hørte du, at de klappede?’.

“Jeg var lige ved at fortælle ham, at jeg havde ønsket det. Jeg vidste godt selv, at jeg var færdig med teatret, men jeg brød mig ikke om at sige det til nogen. Jeg havde simpelthen fået teater nok. Jeg er ikke så stærk rent fysisk, og det at være skuespiller er at befinde sig under et permanent pres. En forestilling vælter, hvis man bliver syg. Så det er bare med at komme oven senge, selv om det trækker op til en influenza. Og man skal altid være veloplagt. Min råstyrke har ikke været som mange andres.”

I mere end 40 år har Judy Gringer boet i en baggård i Pisserenden i det indre København. Centralt, bekvemt og nemt. Hun kommer stadig på sin stamcafé, Floss i Larsbjørnsstræde. Besøgene nu om dage foregår mest om eftermiddagen sammen med en veninde, der er ti år yngre end Judy. Der sidder de så og smiler og griner ad folk, der går forbi ude på gaden. Og får hilst på nogle af stamkunderne, inden de trisser hjem igen.

“Min tid går mest med at læse bøger. I massevis. Det har jeg gjort, siden jeg som helt ungt balletbarn lånte Pearl S. Bucks ‘Den gode jord’ på biblioteket i Bagsværd. Et ugeblad rakte ikke til den lange tur hver dag fra Bagsværd til Kongens Nytorv og tilbage igen. Buck vandt Nobelprisen i litteratur i 1938, så det var en god begyndelse. Da jeg var sammen med Dirch, lånte han mig for eksempel alle sine bøger af John Steinbeck. Dem havde han købt, da han skulle være med i ‘Mus og mænd’ på teatret.

Efterhånden sker det ret sjældent, at hun bliver genkendt på gaden, som det ganske ofte skete før i tiden.

“Faktisk oplever jeg ret ofte, at folk tror, jeg allerede er død. Jeg griner lidt af det, og ser om jeg kan få tankerne lidt væk fra det og hygger mig videre.” ●

Pause i årets generalforsamling, hvor blandt andre Anette Støvelbæk og Niels Ellegaard er gået ud i solen.
Foto: Henning Hjorth

STORT FREMMØDE OG KONSTRUKTIVE DISKUSSIONER

Af Jacob Wendt Jensen

Årets generalforsamling i Dansk Skuespillerforbund havde rekordstor deltagelse og bød på næsten seks timers faglige diskussioner, konstruktiv debat og kampvalg til bestyrelsen. Et forslag om at forkorte prøvemedlemsperioden til tre år faldt ved afstemning.

Den anden søndag i maj var der høj sol udenfor, men det gode vejr havde ikke skræmt medlemmerne fra at deltage ved årets generalforsamling. Mødt frem var 182 indskrevne DSF'ere i form af skuespillere, operasangere, musicalperformere og koreografer. De fik selskab af adskillige prøvemedlemmer, og derfor måtte der i lokalet i DGI-byen i København ad flere omgange sættes ekstra stole frem. Yderligere knap 60 medlemmer fulgte desuden med i dagens program via en digital forbindelse.

På en af de trykte sange, 'Barndommens land' af Benny Andersen, var der endda også trykt en lille sol. Solen og solsymbolerne forhindrede dog ikke, at der godt kunne være heftige diskussioner indendørs. Men som det blev antydnet, så udelukker sammenholdet i et forbund ikke, at vejen dertil også kan nås via diskussioner – og at en livlig debat måske nærmest er forudsætningen for at nå til enighed og dermed skabe de bedste resultater.

Tillidsmænd og stort talent

Hvert år kan en skuespiller til 'påskønnelse og videreuddannelse' modtage 100.000 kroner fra Birkhavefonden. Prismodtageren udvælges af Benjamin Boe Rasmussen, og i år faldt valget på Andrea Heick Gadeberg:

"Andrea Heick Gadeberg er ikke uddannet endnu, men hun har allerede sat sit mærke på branchen. Hun slog for alvor i gennem som Daniel Ryes søster i 'Ser du månen, Daniel!', hun fik en Robert for 'Retfærdighedens ryttere', og hun har lige spillet en hovedrolle i tv-serien 'Dansegarderoben'. Og så er hun siden kommet ind på skuespillerskolen."

Selv fik Heick Gadeberg sagt:

"Jeg vil ikke sige så meget, for jeg er meget overvældet. Men vil bruge alle pengene på min uddannelse. Og hvis der er nogen tilbage så... eller nej, det er nok ikke."

Årets tillidsmandslegater på 4.000 kr. stykket blev fundet ved lodtrækning, og legaterne gik til Joachim Bach Rosendahl, Christian Damsgaard, Henrik Prip og Steffen Eriksen.

Lockout og løsninger

Første punkt på dagsordenen var formand Benjamin Boe Rasmussens beretning. Og det skal i denne forbindelse lige tilføjes, at han på næste års generalforsamling vil blive kaldt for 'forperson' – den ændring blev nemlig enstemmigt vedtaget i år.

"Lad os se at komme i gang og se, om ikke alle kan finde en plads," lød det fra formanden godt og vel kvart over 12 søndag den 14. maj, og derfra gik der altså seks timer, inden året var diskuteret, afrundet og skrevet ned.

Dirigent, advokat Peter Schiønning, måtte – når debatterne trak vel rigeligt ud – true med, at kampvægten var 'mere end 100 kilo'. I al godmodighed, naturligvis.

Benjamin Boe Rasmussen indledte sin beretning med ordene:

"Velkommen til vores og jeres generalforsamling i 2023. Det forløbne år har været et vildt år på både godt og ondt, og vi håber på den baggrund, at det kommende år bliver rigtigt kedeligt. Vi blev testet på vores sammenhold og solidaritet. I sommeren 2022 blev vi ramt af lockout fra broadcasterne, men vi fik alligevel lukket nye aftaler i efteråret. Det unikke ved Create er samarbejdet med de andre kreative organisationer – at vi kunne holde sammen og holde snuden i sporet på trods af presset."

Parløb med langt lys

Helt let var manøvren fra konflikt til løsning dog ikke:

"Jeg var ærgerlig over, at der i medlemsskaren opstod forskellige grupperinger. Nok fordi der ikke blev informeret godt nok, hvilket gjorde nogle utrygge. Samtidig var vi også ramt af, at enkelte producenter gik offentlig enegang, mens vi havde klausul om ikke at tale. Det var med til at øge usikkerheden. Det var ærgerligt, at vi ikke kunne holde det hele indendørs, selv om enkelte producenter og medlemmer var pressede, men i den slags situationer vi er nødt til at stole på vores egen ledelse

– og de andre ledelser. Jeg er tryk ved Jørgen Ramskov, og der er enighed om at se fremad, og om at samarbejde er bedre end krig. Vi vil fremover have flere faste møder mellem os, for Producentforeningen og DSF er hinandens forudsætninger og ikke modsætninger. Vi kan selvfølgelig være uenige om noget, men vi må bevare det lange lys," sagde Benjamin Boe Rasmussen og fortsatte:

"Fremover skal vi sammen arbejde for medieforliget, rettighedssystemet i Copydan, filmforliget, kulturstøtten og tv-stationernes filmforpligtelser. Vi vil også bevare vores rettighedsmodel, som vi har kæmpet så hårdt for. Vi har vist rettidig omhu, for i de andre nordiske lande oplever de også produktionsnedgang, fordi mere forbrug flytter sig over på streaming. Vi skal flytte os i takt med følgerne af den stigende globalisering."

Godt rustet til fremtiden

For Benjamin Boe Rasmussen er det ikke så vigtigt at tjene flere penge – det handler snarere om at bevare systemet, så medlemmerne ikke mister penge.

Nye ansigter i bestyrelsen

Seks medlemsposter og to suppleantposter til DSF's bestyrelse var på valg ved dette års generalforsamling – og mange stillede op. Nyvalgte som bestyrelsesmedlemmer blev Mette Horn, Birgitte Hjort Sørensen og Annevig Sifka Schelde Ebbe.

Magnus Bruun, Søren Bang Jensen og Mikael Vivien Orozco Madsen opnåede alle genvalg som bestyrelsesmedlemmer, mens Susanne Elmark og Søren Ruby blev valgt som suppleanter for endnu en periode.

Eksisterende bestyrelsesmedlemmer Philippa Cold, Christine Exner, Jakob Fauery, Peder Holm Johansen, Mia Lerdam, Max-Emil Nissen, Per Scheel-Krüger og Linnea Voss var ikke på valg.

I opstillingstalerne sagde de tre nye i bestyrelsen om målet med deres arbejde:

Annevig Sifka Schelde Ebbe: "Jeg har dubbet, siden jeg var otte år gammel, så jeg vil medbringe mange års erfaringer fra dubbing – vi skal gøre det til en sexet del af branchen. Og vi skal have en overenskomst på lydboardsområdet."

Troels II Munk – hyldet for anden gang

Sidste år var han på Malta, og i år var han desværre for syg til at deltage, men det forhindrede ikke Benjamin Boe Rasmussen – og en hel generalforsamling – i at hylde ham som æresmedlem. Boe Rasmussen sagde:

"Den visionære ide bag Copydan Verdens-tv arbejdede du for. Og du viste dit helt enorme talent ved at støbe kuglerne til de første fordelingsnøgler af rettighedspenge. Det kan lyde lidt som en kedelig udsendelse på History Channel, men uden dig havde vi ikke haft den fordeling af midler, som vi har i dag. Du var også en fantastisk formand. Og så var du fantastisk til at forhandle, så vi fik noget ud af det – og modparten fik noget ud af det. Og så kan jeg huske det camouflagetøj, som du brugte i forhandlingerne."

Mette Horn: "Jeg har bevæget mig i alle afkroge af faget. Forbundet skal være et sted, hvor solidariteten og gennemsigtigheden findes. Vi skal kæmpe for ligeløn og sikre, at det narrative, der kommer ud om, hvem vi er, er det rigtige."

Birgitte Hjort Sørensen: "Jeg var forbløffet over krisen med streamingtjenesterne. Jeg opdagede, at jeg ikke vidste nok, men det har jeg rådet bod på siden. Jeg vil bidrage med nye og gavnlige perspektiver på arbejdet i en global virkelighed."

“Vores rettigheder har en høj værdi, og de er en lovbestemt del af vores løn. Create skaber værdi for vores medlemmer. Ingen er mere velbevandret i rettighedsspørgsmål end vores næstformand, Christine Hüttel, der kom til sidste år, og direktør, Kim Hansen. Så vi godt gearet til fremtiden på det her punkt. Jeg er altså helt tryk ved fremtidens eventuelle storme, når det gælder rettighedsspørgsmålet.”

Noget der til gengæld piner formanden er, at man ikke formåede at samle overenskomsterne med Dansk Teater.

“Vi ville hæve minimumslønningerne på de små teatre, men det viste sig for svært at få landsdelsscenerne til at passe ind. Så vi laver overenskomster med de forskellige søjler – branchen får ikke dynamiske vilkår, og vores medlemmer får desværre ikke en løn, der kan matche inflationen,” sagde Boe Rasmussen, der også må se i øjnene, at medieforliget er genåbnet, og at kulturbidraget hermed også er til revurdering.

Stående bifald til åbent brev

I sin beretning kom Benjamin Boe Rasmussen også ind på de medlemmer af Dansk Skuespillerforbund, der stod frem og sagde stop til Jon Stephensen, da han blev kulturordfører for Moderaterne.

“Ofte kan de, der stiller sig frem, miste mere, end de kan opnå,” lød det Boe Rasmussen.

Det gav taktfaste klapsalver i mere end et helt minut som opbakning til Kimmie Liv Sennova, Lue Støvelbæk og Coco Hjørdemaal, hvis åbne brev blev bakket op af 1.500 medunderskrivere i branchen.

“Dråben var en sag med en ungdomspolitiker, men brevet var med til at lukke sagen, og vi skylder de tre en kæmpe stor tak,” kom det videre fra formanden.

Årets særpris gik til Linnea Voss

Prismodtageren vidste ikke, at hun ville få Årets særpris, der kommer med en check på 25.000 kr.

“Men måske finder vedkommende ud af det undervejs i talen,” sagde Benjamin Boe Rasmussen.

At dømme efter overraskelsen i hendes ansigt opdagede hun det formentlig ikke, selv om blev hyldet med disse ord:

“Sidste år fejrede vi 300-årsdagen for dansk teaters oprindelse. Det ville ikke være sket, hvis ikke det havde været for et af vores medlemmer. Du har altid været stærkt historieinteresseret. Og du blev ved med at tale om historien for syv-otte år siden, mens ingen af vi andre ville høre om det. Vi synes ikke rigtigt, du er blevet anerkendt for dit arbejde, og derfor vil vi gerne hylde dig i dag – sammen med kollegerne. Du har været ensom og alene med det. Men du kom igennem. Branchen burde have rejst en statue af dig på Rådhuspladsen, men nu får du i stedet for denne.”

Navnet på prisvinderen var Linnea Voss, der sidder i DSF's bestyrelse. Der blev råbt ‘Tak, Linnea’ i kor – ‘selv tak’ råbte hun tilbage, inden hun sagde:

“Der tog i røven på mig. Jeg ryster. Jeg er så overrasket og så glad. Det har været et kæmpearbejde at lave den her fejring. DR lavede en tv-serie som et tema, og der kom også en serie på ti små film på DR2. Jeg er overvældet og taknemmelig.”

Kristian Holm Joensen, Thomas Chaanhing og Benjamin Boe Rasmussen i godt humør på generalforsamlingen.
Foto: Henning Hjørdh

Denne gang blev bifaldet stående og lige så langt som før.

“Vi er en branche med en stor tavshedskultur, og det lever vi ikke længere med i det her årtusinde. Tingene kan ikke bare løbes væk. Vi skal se indad som forbund, og vi bakker op om jer, der oplever den dårlige adfærd. Vi forsøger at stå klar med hjælp fra vores jurister og pressehjælp eller psykologhjælp, hvis det skal være.”

Kort efter kom det på generalforsamlingen frem, at Dansk Skuespillerforbund har været med til at få lukket et forum på hjemmesiden Reddit, hvor der var lagt nøgenklip op med 80 danske skuespillere. Klip, som op til 6.000 brugere nåede at se. Med hjælp fra rettighedsalliancen og jurister blev der taget affære med det samme, så denne dobbeltkrænkelser blev stoppet.

Tryktest af prøvemedlemskab

Fra bestyrelsen var der lagt op til, at et prøvemedlemskab af Dansk Skuespillerforbund fremover skulle løbe i tre år, og man kun kunne få prøvemedlemskab en gang – hvis man året før havde tjent 75.000 kroner på relevant arbejde.

Samtidig var det underforstået, at man altid kan blive medlem, hvis man over en periode på tre år har tjent 450.000 kroner, hvilket er cirka halvdelen af, hvad en skuespiller tjener i gennemsnit jf. forbundets lønundersøgelser. Beløbet var ikke til afstemning, og er noget, som bestyrelsen i fremtiden vil kunne revidere.

Før diskussionen sagde Benjamin Boe Rasmussen:

“Vi er blevet pålagt at finde en løsning, og vi har taget det alvorligt, og vi har skullet tale os til enighed. Vi vil fremme solidariteten og skabe et stærkt fællesskab. Fokus har været at sikre objektive og gennemskuelige kriterier og kæmpe for at have et professionelt højt fagligt niveau og samtidig have politisk relevans og forhandlingsstyrke. Men vi er klar over, at når man trækker en streg på en fodboldbane, så vækker det nogle følelser, fordi der altid vil stå nogen på hver sin side af strengen.”

Diskussionen om prøvemedlemskabet blev passioneret og slog sine steder gnister. Til sidst var forslaget til afstemning, og det krævede to tredjedele for et ‘ja’ for at blive stemt igennem. Resultatet blev, at 59 procent stemte ja, hvilket betød, at forslaget faldt. De 59 procent dækkede over 199 ud af 336 stemmer, hvilket viser, at mange medlemmer medbragte fuldmagter fra kollegerne. Den nye bestyrelse må nu tage et par skridt tilbage og tænke nye tanker på spørgsmålet om prøvemedlemskab. ●

Legater for gamle rettigheder

I år fik ti skuespillere tildelt legatportioner på 10.000 kroner, fordi de har medvirket i film, før det nuværende royaltysystem blev opfundet. Otte af dem var dog blevet hjemme – nemlig Paul Hüttel, Birgitte Sadolin, Per Pallesen, Annie Birgit Garde, Kirsten Peuliche, Lars Lunøe, Jytte Abildstrøm og Helle Hertz. Apropos Helle Hertz fik datter Laura Bro lejlighed til at råbe et ‘Jeg skulle hilse og sige tak fra min mor. Hun er blevet hjemme for at passe min søn’.

Legatmodtager Michael Lindvad var heldigvis mødt frem. Han indtog dog ikke talerstolen, men fik lige koketteret med følgende rappe replik: “Det var altså talefilm, jeg var med i.”

Finn Nielsen nåede op på talerstolen, hvorfra han sagde:

“Tusind tak. Jeg har lige stået og snakket med Benjamin om de år, der er gået. Og så slog det mig, at om to år – altså i 2025 – har jeg tresårs jubilæum. Nu er det ikke første gang, jeg har fået den her, så hvem ved.”

Som traditionen byder blev også det forløbne års afdøde medlemmer mindet. Alle sendte tanker til Erik Kühnau, Elin Reimer, Jens Arentzen, Stig Hoffmeyer, Jørgen Krogh, Keld Erik Schaub, Henrik Noël Olesen, Bodil Sangill, Holger Perfort og William Kisum.

Mange holdninger til prøvemedlemskab

Debatten om prøvemedlemskab var mangesidet – her får du syv eksempler på, hvor bred diskussionen var:

Paul Frederiksen: “For at være medlem af Musikerforbundet skal man blot arbejde på et af de godkendte arbejdsområder. Er vi ved at blive bange for vores egen skygge og ved at blive for selvfyede?”

Thea Glindorff: “Vi risikerer at sende medlemmer ud, der bliver trætte af reglerne, og som derfor gør det forkerte i trods. Det vil sige, at de tager underbetalte og uregulerede jobs. Et prøvemedlemskab er altså ikke kun mangel på talent.”

Thomas Magnussen: “Jeg var også en af dem der tog til England og tog på en skole, fordi jeg

ikke kom ind i Danmark. Men vi er nødt til at tale om professionalisme, og derfor skal vi passe på, at DSF Studio ikke bruges som grundforløb.”

Dorte Højsted: “De prøvemedlemmer jeg kender arbejder behårdt og dedikeret. Hvorfor må man kun være prøvemedlem en gang, for livssituationer ændrer sig jo hele tiden, heldigvis. Vil vi være et forbund, der kun giver folk én chance?”

Peder Holm Johansen: “Alle medlemmer bliver nødt til at have de samme rettigheder – hvis ikke de har det, får vi et A- og et B-hold. Vi vil gerne hjælpe folk ind i branchen, men der skal være en grænse på, og efter min bedste vurdering er tre år det mest fornuftige.”

Jacob Stage: “Historien i vores fag er fyldt med ‘comeback stories’. Folk der er nede at ligge og

kommer op igen. På den baggrund synes jeg, det er lidt snævert, at man kun har ét skud i bøssen. Man skal have lov til at prøve flere gange.”

Jakob Faueryby: “Det er vidunderligt med diskussionerne i dag. Det er følelser, det er vores fag, og det er demokrati. Vi ekskluderer ingen. Når man har mulighed for at have tjent 75.000 kroner i vores fag, kan man få beskyttelse og hjælp og få mulighed for at komme videre. Lykkes det ikke i de tre år, kan man stadig godt blive medlem senere – hvis man tjener nok.”

Som opsummering af debatten sagde formanden:

“Tusind tak for debatten. Det har været en supervigtig debat, og der er kommet vigtige argumenter frem.”

Statisterne – de selvflyttende rekvisitter

Af Brian Iskov

Bag enhver skuespiller står der, bogstavelig talt, en statist. Men hvordan er det egentlig at agere baggrund, og hvorfor er striketoj godt at have med på opgave? Sceneliv har talt med nogle af landets erfarne baggrundsmedvirkende om deres oplevelser som 'visuelt fyld'.

Statisternes navne står aldrig i rolleteksterne, men ikke desto mindre er de uundværlige. Selv kalder de sig i spøg for 'selvflyttende rekvisitter'. Deres job er at fylde billedfeltet ud, hver gang der på en filmoptagelse er brug for et begravelsesfølge, kunder i supermarkedet eller indbyggere i Korsbæk.

Det sidste har Jytte Sørensen været i alle 24 episoder af DR's 'Matador' (1978-1982). Hun var ellers på nippet til at blive vraget som statist af Nordisk Films kostumier, der mente, Jytte var for trind, for solbrun og for korthåret til at illudere dansk provinsborger anno 1930'erne. Men så stak seriens instruktør, Erik Balling, hovedet ind ad døren, kastede ét blik på Jytte og sagde: "Dén dame skal, hvis hun kan og vil, være med i samtlige afsnit."

"Det var dengang, der var stort morgenbord og frokost med en kasse øl og vand til filmholdet," husker Jytte og fortæller om, hvordan mange af statisterne medbragte en mappe på arbejde. Så kunne de liste bordets glæder ned i tasken og smugle proviant med hjem.

Siden 1983 har hendes eget bureau, JS Total Booking, leveret baggrundsfyld til alt fra 'Husk lige tandbørsten' og 'Dans med Charlie' til Krumme-filmene og Viaplay-serien 'Drømmeren'. I en alder af 80 driver hun stadig agenturet med sin datter, Sanne Wiese. Deres katalog tæller omkring 3.000 personer i alskens højder, størrelser, nuancer og aldre – fra spædbørn til nestoren, som er Jytte selv.

Hun understreger, at man ikke behøver være pensionist eller arbejdsledig for at blive statist. Så længe man kan tage fri i dagtimerne og vil acceptere en løn, der ligger langt under, hvad man måtte tjene på sit hovedjob.

"Mange har haft en drøm om at blive skuespiller, men har måttet erkende, at talentet ikke rakte til at sige replikker. 'Statisteriet' giver dem mulighed for at lugte savsmuldet i manegen og føle charmen og spændingen ved at se, hvordan film og tv bliver lavet," siger hun.

Ifølge Jytte Sørensen er den ideelle statist udadvendt, men hverken frembrusende eller højt talende:

"Dem, jeg selv bruger meget, er altid velforberedte og klar til at lytte og gøre, hvad instruktøren beder dem om. De møder præcist, de opfører sig ordentligt, og de starter ikke med at spørge til honoraret."

Tordenskjolds statister

Christian Harre (64 år, 188 cm, 130 kg) er en af de garvede rotter i Jyttes stald.

"Man skal ikke være statist for pengenes skyld. Man skal gøre det, fordi det er hyggeligt og sjovt, hvis man kan afse den fornødne tid og ikke har noget vigtigere for," forklarer han.

Den nu pensionerede politiassistent har været med på optagelser til blandt andet 'Nikolaj og Julie' og 'Krøniken'. Det sikrer dog ikke nødvendigvis en plads i det færdige produkt.

Andre Babikian, Peter Mygind og statister fra tv-serien 'Sommerdahl'. Foto: Henrik Petit/TV2.

"Vi optog mange timer til den første 'Klassefesten', men kun jeg ved, hvor jeg skal stoppe filmen for at se mig selv. Ofte er det kun ens hånd eller ryg, der kommer med," siger Christian, der fremhæver samværet imellem statisterne som den største attraktion:

"Vi er som en stor familie, der mødes på kryds og tværs af produktioner. Så bruger vi pauserne til at sludre, løse verdensproblemerne og høre, hvad man har oplevet siden sidst."

Pauserne er ellers en hovedårsag til, at statistarbejde kan føles utaknemmeligt og tålmodighedskrævende. Christian Harre vurderer, at 90 procent af tiden går med at vente, mens scenen bliver lavet om, kameratelet bliver flyttet, skuespillerne får sminke på, og lyset bliver rettet til. Produktionsmaskineriets langsommelighed kommer ofte bag på nye statister, fortæller han:

"Jeg plejer at sige til de uerfarne, der står og keder sig, at det må de vænne sig til."

Jytte Sørensen er enig:

"Man skal helst tage en bog eller noget striketoj med."

Gratister udhuler branchen

Og hvor du som statist skal være forberedt på ventetid, skal du også være indforstået med, at du ikke ligefrem bliver forgyldt for at agere baggrund. Statisthonoraret kan variere fra 500 kroner for en halv dags baggrundsarbejde, hvor du måske ender med at blive klippet ud, til 25.000 for en dags modelvirksomhed, hvilket dog hører til sjældenhederne.

Jytte startede oprindeligt sit firma for at forbedre statisternes vilkår i Danmark, men må konstatere, at mange i dag udfører gratis statistjobs.

"Underbyderne har ødelagt branchen meget. Det sociale element går også tabt, fordi alle i dag går og kigger ned i deres telefoner. Til gengæld er de dårlige til at ringe tilbage og give svar, når man tilbyder dem en opgave," fortæller hun.

Lone Lauritzen (70 år, 165 cm, 66 kg) mærker også holdningskiftet, når Jytte sender hende ud som statist.

"Gratisterne tager kun med for at have det sjovt. Lige så snart de bliver trætte af at være der, går de deres vej. Eller de glemmer at tage de samme handsker på efter pausen og kan ikke huske, hvor de stod. De er useriøse, og det er med til at give alle statister et dårligt ry," mener Lone.

Hun fik sin første statistrolle i 1970, da hun søgte efter studiejob og kom med i et afsnit af DR's 'Huset på Christianshavn'.

"I dag bliver de unge statister hurtigt rastløse og undrer sig over, at der ikke kommer nogen og instruerer dem," kommenterer Lone.

Selv synes hun, det er skønt at slippe for at vaske tøj og stryge derhjemme, når hun sidder på settet med benene oppe og masser af mad og slik inden for rækkevidde. Det er hendes fleksible hverdag som freelancejournalist, der har gjort det muligt at springe ind med kort varsel på filmproduktioner og fotoshoots.

“Men indimellem får man hilst på et par skuespillere og ser, at bag deres facade er der også bare et menneske.”

Stemmingsbillede fra optagelserne til ‘Sommerdahl’ i Helsingør.
Foto: Henrik Petit/TV2.

“At være statist har givet mig så mange oplevelser og sendt mig steder hen, jeg ellers ikke ville opleve. Jeg kommer ud i lufthavnen på områder, der ellers ikke er tilgængelige. Eller i supermarkeder, hvor vi optager om natten, når der er tomt. Så lægger vi os hen og sover i pauserne.”

Særlig mindeværdig var hendes medvirken i DR’s ‘Rejseholdet’ på Bispebjerg Hospital:

“Jeg er blevet obduceret af Michael Falch. Dét er der ikke mange, der har prøvet i levende live!”

Mødet med skuespillerne

Christian Harre fik lejlighed til at trække i sin gamle politiuniform, da han fik en dagsrolle som betjent i TV 2-serien ‘Klovn’.

“Jeg skulle stoppe Casper Christensen og sigte ham for overtrædelse af våbenloven. Der fik jeg både en krammer af Lene Nystrøm og et ‘godt klaret’ fra Casper,” husker han.

Ellers oplever han, at skuespillerne og statisterne generelt holder sig for sig selv:

“Men indimellem får man hilst på et par skuespillere og ser, at bag deres facade er der også bare et menneske.”

På længere tv-produktioner føler han sig mere som en del af holdet. Her kommer statisterne tættere på skuespillerne, selv om man stadig respekterer hinandens grænser.

“Jeg kan forestille mig, at mange skuespillere er ved at kaste op, når folk hele tiden vil have selfies med dem. Ens levetid

som statist bliver relativt kort, hvis man fiser rundt og leger paparazzo. Jeg ville også syntes, det var irriterende, hvis nogen hele tiden kom hen og forstyrrede mig på mit job,” siger Christian Harre.

Jytte Sørensen supplerer, at den sociale pli er et adelsmærke hos den kerne af erfarne statister, hun oftest benytter:

“De ved, at man ikke går hen og beder om autografer i pauserne. Man lader skuespillerne spise i fred, for de har måske deres rolle eller replikker i tankerne.”

Til gengæld bliver Jytte også glad, hver gang stjernerne gør sig den umage at anerkende statisternes tilstedeværelse.

“Når nogen kommer hen siger ‘tak for i dag. Hvor er I dygtige’, så gør det dagen bedre for os alle sammen.” ●

Jytte Sørensen
Foto: Privat.

Peter Mygind: “Statistjobbet er behårdt”

Som statist på en film eller tv-serie, som Peter Mygind spiller med i, får man som regel altid en hilsen med på vejen – og i nogle tilfælde også en værdifuld ambassadør.

Peter Mygind insisterer på at behandle statisterne på lige linje med alle andre kolleger, når han filmer:

“Statisterne er nødvendige for at skabe en troværdig historie. Et gadebillede ville se mærkeligt ud uden statister, medmindre man laver ‘Palle alene i verden’. Derfor skal de have rigtig meget kærlighed.”

Mygind blev opmærksom på, hvor vigtig respekten for statisterne er allerede i 1994 på Lars von Triers ‘Riget’. Hver morgen tog det svenske teaterkoryfæ Ernst-Hugo Järegård – som sov på D’Angleterre og ankom til settet i en limousine – sig tid til at hilse høfligt på alle statister. ‘Godmorgon, Ernst-Hugo’ lød det trofast tilbage.

“Statister får en dårlig løn for at stå og fryse i en skjorte i timevis, mens vi ti meter derfra får varme jakker på. De møder før os andre og går senere, uden at ane om de kommer med i scenen. Det er behårdt og kræver sindssygt megen koncentration,” forklarer Peter Mygind.

Greb ind i hedeølge

Han udtrykker beundring over, hvordan de faste statister på politistationen i TV 2’s krimiserie ‘Sommerdahl’ rammer plet, selv når holdet for tyvende gang stopper midt i en scene, og statisterne må spæne tilbage til udgangspunktet for at gå nøjagtig samme vej igennem billedet.

Mygind er også bevidst om, at han nogle gange har en vægtigere stemme end statisterne – og bruger den på deres vegne. Under optagelser midt i en hedeølge, greb han ind, da nogle baggrundsmedvirkende begyndte at virke usikre på benene.

“Jeg bad om en timeout, så de kunne komme i skygge og få noget vand. Det kan være svært for en statist at skære igennem, hvis der er noget galt. Men som hovedrolleindehaver ligger jeg højt i hierarkiet og kan bruge min stemme til at hjælpe dem.”

Lille hilsen, stor virkning

Peter Mygind medgiver, at mange skuespillere holder afstand til statisterne, fordi de har brug for at bevare deres fokus før et take – og fordi det kan koste på energien, hvis der står 80 statister og vil give hånd.

“Men jeg vil opfordre mine fagfæller til at tænke over det, næste gang de kommer ud af deres omklædningsrum og møder en gruppe statister. At de lige siger ‘velkommen til. Dejligt, I er her.’” Mere skal der ikke til. Bare det at markere, at vi er her sammen. Jeg tror, at mange glemmer, hvilken betydning sådan en modtagelse har, for at en statist gider komme tilbage til en anden gang.”

Numerolog Hanne Uldal

Premieredato, titel, perioder, dine odds, din hunds navn, dit eget navn – alt kan omregnes i tal, der kan læses og gøre dig klog på din historie og dine muligheder!

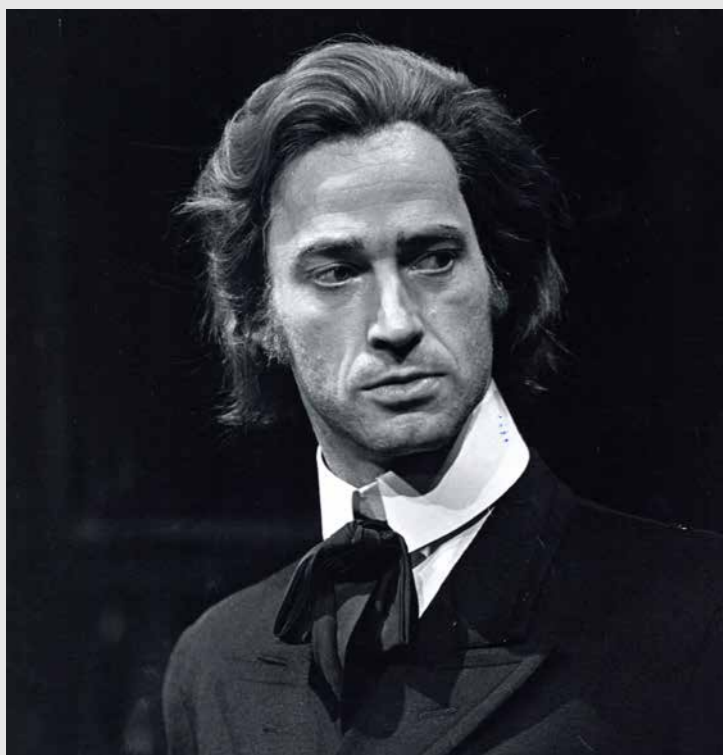
Ønsker du at høre om et projekt eller andet, så kontakt mig. Har 25 års erfaring som numerolog.

50 min. læsning/afkodning på telefon eller Zoom. Pris: 450 kr. DSF-medlemmer får 25 procents rabat.

Telefon i dagtimerne 23 91 17 37

STIG HOFFMEYER

27.5.1940 — 25.11.2022

Stig Hoffmeyer i 'Nederlaget' (1978). Foto: Aarhus Teaters Arkiv.

Af Louise Kidde Sauntoed

Stig Hoffmeyer voksede op i Paris, hvor hans far arbejdede som diplomat. Opvæksten i Frankrig, kombineret med gode kulturradikale aner, gav Stig Hoffmeyer en livslang kærlighed til kunst og kultur. Det lå dog ikke umiddelbart i kortene, at han selv skulle være udøvende kunstner. Han fik højeste snit i gymnasiet på kostskolen Herlufsholm og uddannede sig efterfølgende til jurist. Han gik dog aldrig ad jura-vejen, for allerede under studierne trak Studenterscenen mere end bøgerne, og som 28-årig valgte han at kaste sig ud i en tilværelse som autodidakt skuespiller.

I første ombæring på Svalegangen i Aarhus, hvor han udviste en særlig flair for det absurde teater, der passede godt til hans krøllede tankegang, og snart efter også på hovedstadens scener. Fra 1973 til 1978 var han fast tilknyttet Aarhus Teater, hvor han blandt andet var en fremragende van Gogh i 'Postbuddet fra Arles'.

Stig Hoffmeyer yndede de roller, hvor han kunne grave sig helt ned i baggrunden for en historie eller en karakter. Når han efterfølgende stod på scenen, var han så godt inde i materialet, at

Stig Hoffmeyer elskede at tilegne sig ny viden og kunne sagtens bruge flere måneder på at dykke ned i en rolle. Men når han først stod på scenen, var han åben, intuitiv og lyttende. Med en veludviklet sans for livets skønhed, absurditet og afgrunde.

han kunne stille sig åben for det, der kom – altid med et særligt favnende blik for både skønheden og afgrunden i sine karakterer. Og ofte med glimt af underfundig humor.

Aarhus Teater fik også på anden vis afgørende betydning for Stig Hoffmeyer. Her mødte han nemlig sit livs kærlighed, Kirsten Lehfeldt. I 1979 blev de forældre til datteren Mille, der siden er gået i forældrenes fodspor. Stig Hoffmeyer havde desuden sønnen Oliver fra et tidligere forhold.

Poetiske plæner

Nogle af karrierens fineste præstationer skabte Stig Hoffmeyer i løbet af 1990'erne. Blandt andet som den blinde mand i 'Alpeglød' på Husets Teater, hvor han i øvrigt spillede overfor Kirsten Lehfeldt, samt i 'Kunst' på Privatteatret, der blev så stor en succes, at forestillingen blev genopført.

Stig Hoffmeyer havde også mange mindre, men markante roller på både film og tv samt i Radioteatret. Blandt andet som landsbylægen Ulrik i 'Landsbyen' og roller i 'Strisser på Samsø', 'Rejsehølet' og 'Forbrydelsen' – ligesom han i 1998 spillede hovedrollen som en frustreret dirigent i Anders Thomas Jensens oscarnominerede novellefilm 'Wolfgang'.

I det hele taget var han så aktiv på teaterscenen og lærredet, at det for de fleste havde været nok rent fagligt. Men Stig Hoffmeyer var livet igennem et søgende menneske med mange talenter og interesser. Han havde en imponerende paratviden og elskede at udfordre sig selv. Han satte stor pris på opera, især tenorstemmer, og arbejdede i mange år dagligt med sin sangteknik, indtil han mestrede det høje C. Han sang dog helst for sig selv – i sit atelier, hvor han også skabte smukke malerier af træer og natur og siden også portrætter, hvor han, ligesom på scenen, evnede at fange menneskets sjæl.

Stig Hoffmeyer havde sans for skønhed, i både det store og det små. Således insisterede han på, at græsplænen på familiens landsted skulle slås 'poetisk', hvilket betød, at han kørte i buer uden om mælkebøtter og tusindfryd i blomst eller særligt smukke græstotter. Han var en skønånd med et knivskarpt intellekt. Rilkes værker lå altid på hans natbord, og tre måneder før sin død insisterede han, til trods for at han var svækket af sygdom, på at læse Martin Heideggers komplekse værk 'Væren og tid'.

Også på scenen var Stig Hoffmeyer aktiv næsten til det sidste. Et af karrierens højdepunkter var 'Cabaret' på Det Kongelige Teater i 2015, hvor han spillede sammen med Kirsten og Mille Lehfeldt. En forestilling han på alle planer følte gik op i en højere enhed: Kunst og familie – hvad mere kunne hjertet begære? Hans allersidste rolle blev i Lars von Triers 'Riget: Exodus'.

Den 25. november 2022 sov Stig Hoffmeyer ind på hospice i en alder af 82 år, omgivet af sin nærmeste familie.

DSF STUDIO EFTER SOMMERFERIEN

ÅBEN STUDIO

Fri træning for 200 kr. pr. halvår. Forhåndstilmelding er nødvendig og åbner 8. august via hjemmesiden: dsfstudio.dk

IMPROVISATION MED OLE BOISEN,
tirsdage 12. sep.–28. nov., kl. 9.30–12.00

Improvisation handler om at komme forbi præstationslysten og trangen til at imponere, så vi med sænkede parader spiller sammen og finder på fantastiske ting i nuet. Improvisation er også et godt værktøj til casting og jobsamtaler. Det styrker nærvær og parathed og sænker nervøsitet og trangen til at være dygtig hele tiden. Ole er freelanceskuespiller og underviser med en bred erfaring fra film, tv og teater.

FILMSKUESPIL MED FREDERIKKE ASPÖCK,
onsdage 6. sep.–11. okt., kl. 9.30–12.30

Frederikke vil sammen med deltagerne undersøge og udforske spændingsfeltet mellem komik og drama – et tema, som er karakteristisk og gennemgående for hendes arbejde med film og udvikling af karakterer og historie. Som deltager kommer du til at arbejde med scener fra gang til gang med en uge til forberedelse.

Frederikke er uddannet filminstruktør og har instrueret en række kortfilm og spillefilm.

DYNAMISK SAMSPIL MED JACQUE LAURITSEN,
fredage 8. sep.–13. okt., kl. 9.30–12.30

Stig ud af osteklokken og fokuser din sprudlende energi på din medspiller!

Det er overskriften for at få et scenisk forløb til at handle om relationer fremfor egne følelser. Derved styrker vi samspillet og letter det emotionelle pres på den enkelte. Teknikken trænes med både improvisation og tekstarbejde.

Jacque Lauritsen er skuespiller og instruktør med 25 års undervisnings erfaring.

KURSER

CASTING MASTERCLASS MED RIE HEDEGAARD OG THURE LINDHARDT
4.–8. sep. // frist 30. juli // 600 kr.

Efter at fokus de sidste år har ligget på Seltapes, så er tidspunktet kommet til at arbejde med selve castingsituationen i rummet. Vi skal arbejde med skuespillerens forberedelse, tekstanalyse, dialogen mellem caster og skuespiller og naturligvis selve afviklingen af en test i lokalet. Med henblik på det Internationale marked vil vi også gennemgå og afprøve mekanismerne for Cold-readings. Den erfarne skuespiller Thure Lindhardt vil gæste os dele af kurset.

Caster, Rie Hedegaard er en first mover inden for sit felt og har arbejdet professionelt med casting siden 1984.

FILMSKUESPIL OG SELF-TAPE WORKSHOP MED THOMAS CHAANHING
11.–15. sep. // frist 13. aug. // 500 kr.

En hands-on workshop, hvor deltagerne selv er meget på gulvet for at prøve kræfter med at optage et self-tape med fokus på kamerabevidsthed og filmskuespilteknik. Der arbejdes med engelske tekster, og hvordan du får mest muligt ud af det tekniske udstyr, du har til rådighed.

Skuespiller Thomas Chaanhing har gennem de seneste 20 år haft større og mindre roller i skandinaviske produktioner og har senest fået hul igennem til det internationale marked.

SKRIVEKURSUS MED MIKKEL TRIER RYGÅRD
18.–22. sep. // frist 20. aug. // 450 kr.

Kurset henvender sig til skuespillere, der gerne vil i gang med at skrive eller som allerede har gjort sig nogle erfaringer som forfatter. Kurset består af en række skriveskøvelser, der faciliterer skrivelyst, free flow og mere skriveerfaring.

Mikkel Trier Rygård er uddannet skuespiller. I 2016 vandt han Bådteatrets dramatikerkonkurrence, som blev starten på en karriere som teaterdramatiker og tekstforfatter inden for film, reklame og digitale medier.

TEATERV

DRAMATISK DEBUT 2024

KA' DU SKRIVE?

ER DU TIL DRAMATIK?

VIL DU VINDE 100.000 kr.?

- SÅ HAR DU TRAVLT 😊

DEADLINE

for indsendelse af manuskripter

MAN 3. SEP 2023

STORE FINALEDAG

Sæt kryds i kalenderen!

SØN 7. JAN 2024

LÆS MERE PÅ
TEATER-V.DK